PEOPLE'S VOICE
The Lithuanian Twice-weekly Newspaper in Canada, Published by the Lith. Press Association, P. O. Station C., Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

LIAUDIES BALSAS

Kanados Lietuvių Darbo Žmonių Laikraštis

Visų Šalių Darbininkai, Vienykitės Jūs
Nieko Nepralaimėsit, Tik Retežius, O
Išlaimėsit Visą Pasaulį!

Nr. 307 PENKTADIENIS, VASARIO (FEBRUARY) 24, 1939, TORONTO, ONTARIO METAI VIII

FRANKAS KOOPERUOS SU HITLERIU IR MUSOLINIU

Atsitikime Karo Prieš Franciją ir Angliją Leis Naudotis Karinėmis Bazėmis

WASHINGTON, Vasario 23. — Generolas Frankas, kaip nurodo valdžios gautos slaptos informacijos, prižadėjo Hitleriui ir Musoliniui duoti "pilniausią kooperaciją," tai yra leisti naudotis oro ir jūrų bazėmis atsitikime karo prieš Franciją ir Angliją.

Suvienytų Valstijų valdžia turinti žinių, kad Musolinis ir Hitleris, sudarydami su generolu Franku sutartį, iš generolo Franko išsiderėję, kaip atlyginimą už suteikimą paramos, sekančias koncesijas:

1. Pilną teisę Italijai naudotis oro ir laivyno bazėmis Balyrų salose.

2. Teises Italijai ir Vokietijai pastatyti 12 oro bazių šiaurinėj Ispanijoj, prie užpakalinių Francijos durų.

3. Teises abiem jėgom įsteigti penkias submarinų bazes šiaurvakariniame ir pietiniame Ispanijos pakraščiuose.

4. Teises Vokietijai įsteigti submarinų ir oro bazes Kanary salose ir Ispanijos kolonijoj De Oro šiaurvakariniame Afrikos pakrašty.

5. Pavesti Vokietijai ir Italijai Ceuto fortifikacijas, kurios randasi prieš Gibraltarą.

Ši sutartis, kaip matote, generolo Franko režimą prijungia prie Romos ir Berlyno ašies, kuri atsukta prieš Angliją ir Franciją.

Francijos ir Anglijos pastangos padėti Frankui greičiau laimėti yra tragiškiausias įvykis.

ONTARIJOS FABRIKAI PRADĖJO GAMINTI DUJOKAUKIŲ DALIS

OTTAWA, Ont. — Dominijos apsigynimo vyriausia raštinė paskelbė, kad aštuoniolika Kanados firmų pradėjo gaminti dalis 50,000 dujokaukių, kurias į dujokaukes sustato Kvebeko mieste esantis fabrikas.

Dauguma tų firmų randasi Ontarijoj, keturios iš jų Toronte.

Apsigynimo ministerija sako, kad dabar Kanado nepasidirbsianti daugybės dujokaukių, bet jau turi paruošus mašineriją, kuri karo atsitikime prigaminsianti dujokaukių kiek tik reikės.

Japonijos Kareivių Tarpe Kyla Nepasitenkinimai

CHUNKING, — Laikinąją Kinijos sostinę pasiekė žinios ,kad Kinijoj esančioj Japonijos kariuomenėj įvyksta daugybė nepasitenkinimų, kurie pasireiškia net ir karininkų tarpe.

Vasario 21 dieną Hankowe sukilo 2,000 iš fronto sugrįžusių japonų. Jie užmušė komandierių Jokoda. Sukilimas buvo toks didelis, kad jis numalšintas tiktai su Yangse upėje stovinčio karo laivyno pagalba.

Antikarinis sentimentas paliečia ir aukštesnius karininkus. Gauta žinių, kad vasario 8 d. "dingo" du aukšti Japonijos karininkai, stovyklavę Wuhu mieste. Manoma, kad jie slaptai areštuoti už išreiškimą antikarinių minčių.

Saužudystės japonų tarpe yra dažnūs apsireiškimai. Ypatingai žudosi sužeistieji, kurie po pagijimo siunčiami atgal į frontą.

Japonai Bombardavo Anglijos Hong Kongą

HONG KONG. — Devyni japonų orlaiviai praeitą antradienį bombardavo Anglijos kolonijoje, Hong Kongo teritorijoje esančią Lowu geležinkelio stotį. Užmušė Anglijos policininką indijoną ir apie tuziną žmonių sužeidė.

Japonijos bombanešiai, mesdami bombas iš nedidelės aukštumos, sunaikino netoli stoties stovėjusį vagoną, kuriame gyvendavo Anglijos policininkai. Bombardavimas įvyko už 18 mylių nuo Hong Kongo mieste centro.

Prieš atskrisiant į Anglijos koloniją, japoniški orlaiviai sugriovė Kinijos teritorijoje esantį Shumchum kaimą, kuriame 98 žmones užmušė ir apie 100 sužeidė.

FRANCIJA UŽGINČIJO SUSIKIRTIMUS TUNISOJ

PARYŽIUS. — Užvakar pasklido gandų, kad ant Libijos-Tunisos rubežiaus įvyko tarp francūzų ir italų susirėmimas, kuriame žuvo keturi francūzai ir 30 italų. Tačiau Francijos karo ministerija užginčijo šią žinią, pareikšdama, kad tai propagandistų skleidžiami gandai.

Užginčijo ir Tunisos spauda, nurodydama, kad nebuvo nei jokio parubežinio incidento.

Romos fašistai tuojau pareiškė, kad tų gandų plėtimas yra pradžia "anti-itališkos kampanijos Francijoj."

Balkanų Tautos Ieško Naujos Orientacijos

BUCHARESTAS, Rumunija. — Keturios Balkanų valstybės, Rumunija, Jugoslavija, Graikijas ir Turkija, svarsto naują politinę orientaciją, stengdamos įtrauti į savo bloką ir Bulgariją, kad padarius Balkanų sąjungą stipresne tarptautiniuose reikaluose.

Diskusuojama savitarpiniai reikalai, teritorinis perdalinimas ir Vokietijos politinis ir ekonominis įsigalėjimas rytų Europoj.

Informacniai rateliai teigia, kas Balkanų sąjunga nutarus atstumti Sovietų Sąjungą nuo Balkanų šalių reikalų, tačiau dar aiškiai nepasako kuria kryptimi pradės orientuotis.

GUMOS DARBININKŲ STREIKAS TEBESITĘSIA

KITCHENER, Ont. — Dominion Tire and Merchants Ruber darbininkai tebestreikuoja.

Bosai nenori streikierių reikalavimų patenkinti, o streikieriai nusistatę laikytis iki bus laimėta.

Gandai eina, kad kompanijos bandys laužyti streiką pagalba skebų.

Raitoji New Yorko miesto policija plėšia iš anti-fašistų rankų Amerikos vėliavą. Tas įvyko pereitą pirmadienį, kuomet 100,000 antifašistų išreiškimui protesto prieš nazius, kurie laikė mitingą Madison Squar Garden. Kuone 2,000 policijos saugojo nazių mitingą, kuriame dalyvavo apie 20,000 žmonių. Mitingą sušaukė vokiečių organizacija, vardu German American Bund. Viduj tvarką darė ir nazių trūperiai, kiekvieną bent ką pasakiusį išjodino laukan. Buvo išvyta ir Sinclair Lewis žmona, Dorothy Thompson. Jei ne policija, ji būtų gavus mušti.

Anglija, Francija Rengiasi Pripažinti Franko Valdžią Ir Pasiųsti Ambasadorius

LONDONAS, Vasario 23. — Daily Express žiniomis, Anglijos ir Francijos valdžios jau pilnai susitarė besąlyginiai pripažinti Ispanijos fašistų valdžią.

Pirmiau Francija reikalavo, kad Ispanijos fašistai pasižadėtų nekeršyti savo priešams, bet dabar jau to nereikalauja. Visas Daladierio valdžios troškimas, tai kad Frankas pasižadėtų atnaujinti Ispanijos turėtas sutartis su Francija, ypatingai savitarpinį arbitracijos paktą ir Alžesiro sutartį. Šiomis sutartimis buvo nustatyta Moroko koordinacijos politika, leidžianti abiem šalim valdyti po dalį Moroko ir leidžianti francūzams kontroliuoti didžiausį uostą.

Anglijos valdžia gal šiandien ar rytoj paskelbs atstovų rūmuose Ispanijos fašistų valdžios pripažinimą ir tuo pačiu laiku įvardins fašistams paskirtą ambasadorių. Tą pat padarysianti ir Francija.

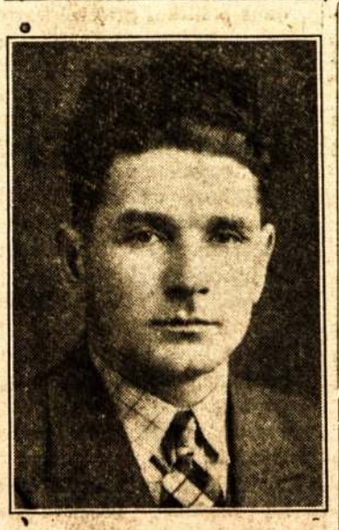

L. Kisielius, kurs sekmadienį kalbės lietuvių parengime 6 Denison. Per 16 vasario paminėjimą nekalbėjo todel, kad sirginėjo. Visi torontiečiai kviečiami atsilankyti ir išgirsti apie Ispanijos kovas.

FAŠISTAI PASIRUOŠĘ PULTI VALENCIJĄ

PERPIGNAN, Vasario 23. — Exchange Telegraph pranešimu, generolas Frankas yra pasiruošęs šeštadienį pradėti ofenzyvą prieš Valenciją.

Taip pat gauta žinių, kad Ispanijos ministeris pirmininkas Negrinas yra pasiruošęs tęsti kovą iki galo. Negrinas nebosiąs nei Azana rezignacijos, jeigu pastarasis rezignuotų.

Nazių Agentus Apmėtė Supuvusiais Kiaušiniais

LOS ANGELES, Vasario 23. — Naziškai nusiteikęs Amerikos vokiečių bundas, manydamas save išgarsinti, Jurgio Wašingtono gimtadienio proga neva surengė to didžiojo demokrato paminėjimą. Vietinėn vokiečių salėn susirinko apie 300 Hitlerio pasekėjų, kurių dalis buvo apsidekoravę svastikomis. Tokiu nazių jomarku pasipiktino Los Angeles visuomenė. Prie vokiečių salės susirinko apie 2,000 žmonių ir su supuvusiais vaisiais, kiaušiniais ir akmenimis išvijo Hitlerio agentus. Mūšyje panaudota ir akmenys. Nazių mušime, ypatingai gerai pasižymėjo jaunos merginos.

Antinazišką demonstraciją sušaukė Socialistų Darbininkų partija. Demonstrantai nešė 100 plakatų, ant kurių buvo užrašyta: "Sutriuškinti Hitlerį," "Kovokime prieš antisemitizmą," "Tverkime darbininkų apsigynimo sargybas."

Naziai, smogininkų pavyzdžiu, buvo apsiginklavę buožėmis.

Bundo vadas, Herman Shwinn, vėliau kritikavo Jungtinių Valstijų valdžią, kad ji esą labai nedraugiška Vokietijai.

Francijos užsienio reikalų ministeris **Georges Bonnet**, kurs pataikavimu fašistams pralenkia ir Čemberleną.

ŠVEDAI ŠELPIA ISPANIJOS PABĖGĖLIUS

STOKHOLMAS, Švedija. — Švedijos parlamentas nubalsavo paskirti 500,000 kronų ($125,000) Ispanijos karo pabėgėlių šelpimui.

Paskirtieji pinigai gal bus pasiųsti į kitas šalis nuo Ispanijos fašistų pabėgusiems, o gal dalis pabėgėlių bus atvežta Švedijo ir sušelpta.

Unijinis Pasidalinimas Uždarė Tris Automobilių Dirbtuves

DETROIT, Vasario 23. — Iškilus kovai prieš buvusį United Automobile Workers unijos prezidentą Homer Martin, šiandien sustreikavo trijų automobilių dirbtuvių 28,000 darbininkų.

Streikas prasidėjo vakar Plymouth dirbtuvėje, kurioje dirba 10,000 darbininkų. Ši dirbtuvė privertė užsidaryti ir kitas dirbtuves.

Streiką iššaukė Leo Lamotte, nes sužinojo, kad kompanija pripažins susikompromitavusio Martino fakcijas. Iš to kilo ir apsikumščiavimų.

C.I.O. vadovaujamo pildomojo komiteto dalis ketina streiką tęsti tol, kol kompanijos pripažins tą dalį pilnateise unija.

Vasario 28 d. įvyks teismas, kuris nagrinės ar Martin turi teisę naudoti unijos vardą.

Sovietų Sąjunga Atmetė Gana Griežtus Japonijos Reikalavimus Žuvavimo Ginče

MASKVA, Vasario 22. — Sovietų Sąjungos užsienių reikalų komisaras Maksimas Litvinovas šiandien per dvi valandas tarėsi su Japonijos ambasadorium Shigenori Togo del senai ginčijamų privilegijų japonams žuklauti Sovietų Sąjungos pakraščiuose. Japonijos ambasada, s a k o, kad ji pasikalbėjimu nepatenkinta, nes Litvinovas atmetė Japonijos reikalavimus.

Togo informavo Litvinovą, kad Japonija nesutinkanti dalyvauti žuvavimo koncesijų varžytinėse, kurias Sovietų Sąjunga numato įvykdyti kovo 15 dieną. Girdi, Japonija tose varžytinėse nedalyvausianti, o griebsiantisi visokių būdų del žuvavimo teisių apsaugojimo.

Japonai ilgą laiką žuvavo Sibiro pakraščiuose, bet sutartis išsibaigė gruodžio 31 dieną. Kadangi tie vandenys svarbūs apsigynimo reikalams, o kita, japonai nemoka Sovietams už per Mandžūriją einantį prieš kelis metus parduotą Mandžuko geležinkelį, tai Sovietai atsakė japonams žuvavimo teises. Tačiau vis tik Sovietai sutinka panuomuoti tas teises varžytinių keliu.

Nesenai Japonijos laikraščiai rašė, kad japonai žuvaus Sibiro pakraščiuose ir kad žvejus saugosiąs Japonijos karo laivynas. Dabar Japonijos valdžia instruktavo savo ambasadorių Maskvoj, kad pastarasis padarytų griežtus žygius, nes gegužės 1 dieną prasidės žuvavimo sezonas. Sovietai tuos reikalavimus atmetė.

Francijos Žmonės Reikalauja Gelbėti Ispaniją

PARYŽIUS. — Francijos Liaudies Frontas visose Francijos dalyse šaukia masinius susirinkimus, kuriuose reikalauja suteikti skubią pagalbą Ispanijos respublikai.

Didžiulės demonstracijos Paryžiaus gatvėse pasidarė nuolatiniai reginiai. Demonstravo ir Paryžiaus priemiestyje esančio Gnome-te-Rhone ginklų fabriko iš 500 darbininkų susidedanti rytinė pamaina. Kalbėjo komunistas atstovas, užsienių reikalų ekspertas Peri. Ginklų fabriko darbininkai priėmė rezoliuciją, reikalaujančią Daladierio valdžios nuimti nuo Ispanijos embargo, draudžiantį parduoti ginklus Ispanijos respublikai.

ITALIJA NEPASITENKINSIANTI MAŽU KĄSNIU

ROMA, Vasario 23. — Italijos fašistų laikraščiai rašo, kad Čemberlenas pažadėjęs Italiją su Francija sutaikinti.

Tuo reikalu jau kalbėjęsi Anglijos ambasadorius Perth su Italijos užsienių reikalų ministeriu Ciano.

Pasikalbėjimo rezultatai buvę "puikūs," bet Italija neketinanti priimti saujos, o reikalausianti pilno patenkinimo.

Taip pat Italija nepriimsianti nei derybų su nuolaidomis, nes tokios derybos reiškia kompromisą, o Italija kompromisą atmetanti, nurodo Bologna laikraštis Il Resto.

FRANCŪZAI SUGAVO TRIS NAZIŲ ŠNIPUS

METZ, Francija, Vasario 23. — Prie Liuksemburgo rubežiaus francūzų policija sugavo tris ginkluotus vokiečius automobilistus. Sulaikytieji įtariami šnipinėjime.

Francūzų laikraštis Figaro rašo, kad Francijos kolonijose Afrikoj labai pagyvėjo antifrancūziška propaganda ir šnipų veikimas. Dzibouti mieste sugautas italų šnipas, turėjęs 180,000 frankų ir Francijos fortifikacijų bei aerodromų nuotraukas.

Sovietų Sąjungos Laivynas Nenugalimas

MASKVA, Vasario 23.—Raudonojo karo laivyno komisaras, Frinovskis, Raudonosios Armijos ir Raudonojo Laivyno 21 metų sukaktuvių proga išleido pareiškimą, kuriame nurodo, kad Raudonasis Laivynas yra nenugalimas.

"Mes statome didelį, galingą karo laivyną šalies turtų ir taikaus Sovietų Sąjungos piliečių darbo apgynimui," rašo jis.

Toliau nurodo, kad Sovietų Sąjunga, nepaliaujamai demonstravus taikingumą, negali pasilikti ginklavimėsi, kuomet visos kapitalistinės šalys baisiai ginkluojasi. "Mūsų nuosavai industrija dabartiniais metais pastatė ir apginklavo daug naujų karo laivų, kurie karine kokybe ne tik lyginasi imperialistinių laivynų laivams, bet net galingesni už juos."

Be to, laike trečiosios penkmetinės (prasidėjo pereitais metais) Raudonasis Laivynas gaus kelis didelius, galingus laivus, apginkluotus toli šaudančia artilerija.

Duplesis Stengias Suvaržyt Parlamento Narius

KVEBEKAS, Vasario 23. — Fašistuojantis Kvebeko provincijos ministeris pirmininkas Duplesis vakar pagrumojo parlamento atstovams, kad jie nekalbėtų blogai apie kapitalistus, nes, girdi, kitos provincijos gali gauti labai blogą nuomonę apie Kvebeko provinciją. Esą dabar reikia daugiau bendradarbiavimo tarp darbo ir kapitalo, o ne "blogo" kalbėjimo.

Po to, Duplesis įnešė sumanymą, kad atstovų kalboms būtų nustatytas laikas. Jis numatė, kad premjerui, opozicijos vadui ir naujus įstatymus įnešantiems ministeriams galima duoti valandą laiko, o kitiems mažiau.

Opozicijos nariai suprato, kad su tokiu patvarkymu Duplesis stengiasi užkišti jam nepritariantiems burnas.

Tokį įstatymą Duplesis pradėjo piršti po to, kai atstovas Gregoire nurodė, jog trustai kontroliuoja provinciją ir kad Kvebeko valdžia tų trustų reikalus daugiau įvertina, negu neturtingų žmonių reikalus.

Liaudies Balsas

KANADOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS, LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS. IŠEINA DU KARTU Į SĄVAITĘ.

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoj Britanijoj metams $3.00; pusei metų $1.50. Visur kitur metams $3.50; pusei metų $1.75. Atskira kopija 5 centai.

Pašto perlaidas (Money Orders) išrašykite Liaudies Balso vardu:

LIAUDIES BALSAS

P. O. Station C, Box 1013. Toronto 3, Ontario, Canada.

Faktai Kalba Prieš Poną McCullagh

Ponas McCullagh, kurs visuomet, kaip ir koks Charlie McCarthy, kalba tą, ką jam nuoro jo ponas Wright, Globe and Mail savininkas, paskutiniu laiku per radio kalbėdamas šaukė kanadiečius į kovą už apgynimą demokratijos, už pagerinimą gyvenimo sąlygų. (Yra manoma, kad jis yra iniciatorium ir "Lyderšip Lygos," kuri išdygo Globe and Mail redakcijoj.) Vienoj savo kalbų jis sušuko: "Kai aš būsiu premjeru, aš žiūrėsiu, kad visi turėtų gerą gyvenimą." Tačiau nei jis, nei jo ponas to gero gyvenimo neduoda tiems, kurie yra jų rankose. Štai pavyzdis:

Nuo 1918 metų Lakeshore mainų šėrininkai pasidalino $65,000,000 dividendų. Gi per tą patį laiką tų mainų darbininkams buvo išmokėta $22,000,000. Reiškia tie, kurie gal nei piršto nepridėjo, gavo du kartu daugiau, negu tie, kurie vargsta ir net savo gyvybes atiduoda. Dar tik nesenai tose mainose du mainierius užgriuvo ir sutraiškė. O Lakeshore mainų savininkų tarpe Wrigth McCullagh bosas, užima antrą vietą. Ponas Wright, nors ir nei piršto prie tų mainų nepridėjo, išleido $14,000,000 įsigydamas Globe and Mail. Jam nereikia nei tą laikraštį redaguoti arba rašyti jam straipsnius. Jis pasamdė poną McCullagh, kurs, kaip ir koks Charlie McCarthy, perduoda Wrigtho mintis.

Jeigu šitie ponai nori suteikti darbininkams geresnį gyvenimą, tai kodel jie nesuteikia pirmiausia savo darbininkams? Su savais darbininkais jie daro kaip tik priešingai. Štai 1937 metais tų pačių mainų darbininkai algomis gavo tik $2,800,000, o mainų savininkai pasidalino $12,000,000 dividendų. Reiškia 1937 metais mainų savininkai gavo tris kartus daugiau, negu darbininkai.

Tai taip "lygiai" kanadiečiai dalintųsi Kanados turtus, jei premjeru būtų ponas McCullagh ar kurs nors kitas iš tos pačios kempės. Jie tik kalba, bet daryti nedaro. O jie taip kalba tik tam, kad sudemoralizuoti darbo žmones. Jie neapkenčia unijų. Globe and Mail biauriausiai puolė CIO unijas ir dabar puola. Gi tuo pačiu laiku kalba apie demokratiją, apie žmonių teises.

Reikia Arčiau Susirišti Su Kanada

Teisybė, kad dauguma Kanados lietuvių yra atvykę iš Lietuvos. Taipgi teisybė, kad lietuvių pareiga neužmiršti Lietuvos ir jos kalbos. Bet reikia atminti ir tą, jog dauguma Kanados lietuvių jau priėmę Kanados pilietybę ir nebemano grįžti į Lietuvą. Prie to, paskutiniu laiku į Kanados lietuvių judėjimą įsitraukia didelis skaičius čia gimusio lietuvių jaunimo. Iš to išeina tas, kad kiek Kanados lietuviai rūpinasi Lietuvos ir lietuvybės reikalais, tiek pat turi rūpintis ir Kanados ir jos žmonių reikalais. Konkrečiau kalbant, reikia siekti štai ko:

Mūsų organizacijos turėtų tampriau susirišti su vietos veikimu (nekurios susirišę). Taipgi rengti paskaitas apie Kanadą: apibudinti Kanados istoriją, valdymosi sistemą, ir daug kitų dalykų. Chorai turėtų mokintis kanadiškų dainų. Kanada taipgi turi labai gražių liaudies dainų. Nekurias galima išversti į lietuvių kalbą, kitas galima dainuoti ir angliškai.

Kai kas, žinoma, sakys, kad artimesnis susirišimas su kanadizmu išraus iš lietuvių lietuvybę, Lietuvos meilę. Bet to nereikia bijotis. Galima būti geru Kanados piliečiu ir tuo pačiu sykiu atminti ir Lietuvą. Tie savanoriai, kurie buvo Ispanijoj, ne ispanai, tačiau keli šimtai iš jų padėjo savo gyvybę už Ispanijos liaudį. O jeigu mes būsime geri lietuviai, bet tuo pačiu sykiu netikę Kanados piliečiai, bus daug blogiau. Reikia atminti, jog mes nusitarę Kanadoj gyventi ir mirti. Taipgi reikia atminti, jog mes čia atvykome ne kaip kokie misijonieriai, su tikslu sklęisti kokį nors mokslą ar versti žmones lietuviais. Mes čia atvykome gyventi. Kanadą mes pasirinkome kaip naują tėvynę. Kanada mums turi būti tiek pat brangi, kiek ir Lietuva.

Artimesnis susirišimas su vietiniu veikimu, su pačia Kanada pajvairins organizacijų veikimą, jų gyvenimą ir padarys jas tokiomis, kokios jos turi būti. Kurios organizacijos arčiau susirišę, jau dabar atrodo daug gyvesnėmis. Kurios atsiskyrę — tos dažnai neturi ko veikti ir taip merdi.

Ar Gali Liaudies Balsas Visko Išmokinti?

Draugas fortwilliamietis pereitam Liaudies Balso numeryje pakėlė labai svarbų klausimą. Savo straipsnelyje "Ką Aš Norėčiau Matyti Liaudies Balse" jis rašo: **"Žinau, kad ir šiame rašte bus pilna klaidų, klaidelių, truks taškų, raidžių, kiti ženklai ir didžiosios raidės bus netvarkoj. Taipgi sakiniai bus neteisingai sutvarkyti ir viską redakcijai priseis pataisyti. Del mėginančių spaudon rašinėti ir redaktorių labo, norėčiau matyti Liaudies Balse tuo klausimu pamokinančių straipsnelių, būtent, kas reikia žinoti, kad teisingai būtų parašytas sakinys ir kur dedami skiriamieji ženklai."** Reikia manyti, kad taip mano ir daugiau.

Ar galėtų Liaudies Balsas išmokinti teisingai rašyti? Negalėtų. Norint teisingai parašyti, reikia gerai į galvą įsidėti viską, ką nurodo lietuvių kalbos vadovėliai, būtent gramatika ir sintaksė. Prie to, reikia daug skaityti tokių raštų, kurie parašyti gražia ir taisyklinga lietuvių kalba. Per Liaudies Balsą perleisti tuos vadovėlius ir paskui dar duoti papildomus paaiškinimus jokiu būdu neįmanoma.

Geriausia kiekvienam tuos vadovėlius įsigyti ir studijuoti. Užėjus ant tokios vietos, kuri sunki suprasti, galima kreiptis prie gramatiką žinančių draugų arba ir prie Liaudies Balso.

Kad reikia lavintis lietuvių kalbos, tai negali būti abejonės. Ypatingai turėtų lavintis tie, kurie nori tapti poetais arba vaizdelių ir apysakaičių rašytojais. Tokiems žmonėms kalbos mokslas yra nepavaduojamas nieku. Nežinant kalbos, nors ir gabiausias žmogus nieko gero nesukurs. Teisybė, yra tokių, kurie ir nesimokinę kalbos mokslo gali mintis išdėstyti labai nuosekliai, bet toks išdėstymas nėra patenkinantis. Tie draugai ir draugės, kurie darė bandymus rašinėti be gero kalbos žinojimo, greitai suklupo. Norintiems ką nors kurti, reikia ne tik kalbą mokėti, bet ir literatūros teoriją. Literatūros teorijos vadovėlių taipgi galima gauti. Be teorijos pažinimo taipgi sunku ką nors gero parašyti. Korespondencijos, žinoma, gali būti parašytos ir be to.

Landono bedarbiai reikalauja panaikinti badą Anglijoj. Šiuo kartu jie vietoj grabo nešė žmogaus skeletą.

APŽVALGA

Kas Juos Verčia Rūpintis Užsienyje Gyvenančiais Lietuviais

Kunigas S. J. Draugelis Pasaulio Lietuvyje skundžiasi, kad užsienyje gyvenanti lietuviai nutolę nuo Lietuvos ir jos žmonių. Nebeduodą nei tokios paramos, kokią pirmiau duodavę. Už tai jis ragina Lietuvoj gyvenančius užsienio lietuvių gimines ar pažįstamus stengtis atnaujinti ryšius. Iš to, girdi, būtų didelė ir medžiaginė nauda. Jis rašo:

"Palaikydami nuoširdesnius santykius vieni su kitais, galėtume daugiau tikėtis ir materialės naudos. Bet pirma užmegzkime gražius santykius su saviškiais. Įsigykime jų nuoširdumo; suteikime jiems brangių žinelių iš gimtinės; maloniu žodeliu iš tėvynės gaivinkime silpnėjančią iš fabriko grįžusio darbininko energiją; stiprinkime jo tautinę dvasią; pasakokime jam savo gražius nuotykius. Klysta tie, kurie, rašydami laiškus, vien skundžiasi ir savo vargus pasakoja, norėdami tuo nusiskundimu, o dažnai perdėtu, gauti daugiau naudos — dolerių. Giminės jaučia, kad tai nėra nuoširdumo laiškelis, bet pasipelnymo darbas."

Labai gražus pamokymas, kaip prisigerinti prie dolerių, ar ne? O kad tų dolerių užsienyje yra, tai nereikia abejoti. Tik pažiūrėkime:

"Ateiviai sensta, gyvųjų eilės retėja. Atsitinka, kad pavieni vyriškiai mirdami savo turtą palieka be jokio paskyrimo. Tais atvejais apdraudas pasiima, kas palaidoja, o bankuose pinigai arba nejudomas turtas pereina valdžios labdarybės įstaigoms. Įvairių valstijų skirtingi įstatymai tvarko panašius palikimus. Labai būtų naudinga surasti gyvus, kad mirusių nereikėtų ieškoti.

"Žuvus per nelaimes fabrikuose, mirtinai susižeidus, užmušus ir t.t., tėvai gali gauti įstatymų numatytas pašalpas ar atlyginimus tik tuomet, jei gali įrodyti, kad buvo vaikų šelpiami arba užlaikomi. Kaip gali įrodyti, kad vaikas tėvus šelpė, jei tėvai nė savo vaiko adreso nežino ir su juo ilgus metus nesusirašinėjo? Vedusiems mirus jų turtas eina šeimai. Bet atsiminkime, kad jie ir Lietuvoje esančių savo giminaičių neužmiršta savo palikime, jei su jais buvo palaikyti nuoširdesni santykiai.

"Amerikoje yra ir pasiturinčių lietuvių. Nepalaikymas su jais santykių pagreitina jų nutautėjimą. Kartais ir jų tarpe galėtų atsirasti vienas kitas, kuris savo vardu Lietuvoje pasiryžtų ką nors gražaus įsitaisyti, savo paties vardą įamžinti ir gražų dalyką padaryti. Ir čia reikalinga juos surasti, su jais santykius užmegzti ir gražias idėjas jiems įskiepyti."

Štai jums visa kunigėlio platforma. Tikrai kunigiška. Jeigu ištikro visi Lietuvoj giveną užsienio lietuvių giminės turi tik tokius siekius, tai visai nėra ko stebėtis, kad užsienyje gyveną lietuviai pradeda pamiršti juos. Bet reikia manyti, kad giminės turi kitą mintį. Tokias mintis turi tik tie, kuriems ir tėvynė brangi tol, kol ji duoda naudą.

Jeigu užsienio lietuviai mažiau santykiauja su savo giminėmis Lietuvoje, tai ne delto, kad jie būtų pamiršę savo gimines, bet delto, kad nebėra apie ką rašyti tiems giminėms. Liaudies Balsas yra patyręs, kad jei tik kuris parašo ką apie Lietuvos valdžią arba apie šios šalies lietuvių veikimą, tai tas laiškas ir nepasiekia galo, Lietuvos paštas sulaiko. Tas pats ir su Lietuvoj gyvenančiais. Iš Lietuvos taipgi negali nieko parašyti. Parašys ką — nubaus. Tik vienas dalykas, ką jie gali rašyti, tai prašyti pinigų. Parašyti savo mintis apie savo gyvenimą, apie Lietuvos gyvenimą — negali.

Teisybė, kad yra ir turtingų lietuvių. Bet jie nenori vykti į Lietuvą ir atsidaryti biznius tenai vien delto, kad tenai viešpatauja fašistinis režimas. Jie geriau myli gyventi demokratinėj šalyj.

Jeigu Lietuvos valdžia būtų demokratinė, užsienio lietuvių santykiai su Lietuva ir jos gyventojais būtų visai kitoki.

Lietuvos Komunistai Apie Žygininkus

Lietuvos Komunistų Partijos Centro Komiteto organas Tiesa apie naują žygininkų bloką rašo sekančiai:

"Klaipėdoj išleistas 'Žygis' dokumentaliai patvirtino apie katalikų, liaudininkų ir voldemarininkų bendrą bloką. Skelbiamose rezoliucijose stačiai reikalaujama, kad vyriausybės priešakyj būtų pastatytas Voldemaras.

"Tuo laiku, kai hitlerinė Vokietija per savo neumanininkų agentūrą Klaipėdos krašte ruošia dirvą Lietuvai pagrobti, tuo laiku, kai reikalinga sudaryti vieningas tautos frontas Lietuvai apginti, sudaromas bendras blokas su hitlerininkų agentais voldemarininkais. Ar bereikia šiuo pavojingu momentu skaudesnio smūgio visai Lietuvos tautai kovoje dėl savo nepriklausomybės?

"Lietuvos tauta puikiai žino iš paskutinio dešimtmečio įvykių, kad Voldemaras yra aršiausias jos priešas. Nekalbant apie jo, kaip tautos budelio, veikimą 1926-29 m., jis 1934 m. atvirai ruošė perversmą hitlerinės Vokietijos naudai. Šiandien hitlerinės agresijos dėka ir vėl Voldemaras iškyla į Lietuvos išdavimo paviršių. O tam į pagalbą ateina reakciniai kademų ir liaudininkų vadai, pasirašantieji su aršiausiu demokratijos priešu . . . 'demokratinę" platformą, sudarantieji su Lietuvos nepriklausomybės žudytoju . . 'tautos vienybės' frontą.

"Situo savo žingsniu reakciniai kademų ir liaudininkų vadai puikiausiai patarnavo hitlerinės Vokietijos planams Lietuvai pagrobti. Štai dėlko toks 'vienybės frontas' Lietuvos tautai nereikalingas, nes jis ją veda į pražūtį. Jis dėl to nereikalingas ir katalikiškajai visuomenei ir liaudininkų įtakos žmonėms, be kurių žinios jis buvo sudarytas. Mes manome, kad ir jų vadovybės ne visos ištisai pritaria tokiam tautos pražūdymo frontui. Lietuvos gyvavimo interesų vedini, mes kviečiame visus katalikus ir liaudininkus pasmerkti tokį išdavikišką savo vadų susitarimą, reikalauti tuč tuojau nutraukti bet kurį bendradarbiavimą su voldemarininkais, išvyti prohitlerišką elementą iš savo vadovybių ir dėti visas pastangas sukurti Lietuvos apgynimo frontą nuo jos išlaukinių ir vidujinių priešų.

"Lietuvos tautai nereikalinga ir Smetonos-Mirono valdžios skelbiamoji 'tautos konsolidacija.' Ji negali būti rimta, kadangi Smetonos-Mirono valdžia užsienio politikoj pati veda kapituliacinę politiką vokiškojo agresoriaus atžvilgiu, o šalies viduj leidžia laisvai veikti hitlerininkams ir voldemarininkams ir kartu varo teroro politiką prieš nuoseklius Lietuvos nepriklausomybės gynėjus ir prieš visą Lietuvos liaudį.

"Kokia Lietuvai reikalinga vienybė?

"Lietuvai reikalinga tokia vienybė, kuri užsienio politikoj tvirtai orentuotųsi į tas tautas, kurioms gręsia agresija ir kurios nuosekliai kovoja prieš hitlerinės Vokietijos agresingumą. Pirmoj eilėj ji turi orijentuotis į Sovietų Sąjungą, kuri stengiasi Rytų tautas suvienyti prieš hitlerinę agresiją, daro tuo tikslu įtakos į Lenkiją ir deda pastangas išsaugoti Lietuvos nepriklausomybę. Lietuvai reikalinga tokia vienybė, kuri vidaus politikoj griežtai kovotų prieš hitlerininkų-voldemarininkų pragaištingą veikimą, už demokratines laisves visiems nepriklausomybę ginantiems sluoksniams, už Lietuvos apgynimo valdžią.

"Į kovą už tokią vienybę mes kviečiam visus tikrus ir nuoseklius Lietuvos nepriklausomybės gynėjus, be jokių politinių, religinių ir tautinių skirtumų. Ši kova yra šventa kova už mūsų duoną, už žemę, už Lietuvą, už jos geresnę ateitį. Suvienyję visas savo jėgas, mes tą kovą laimėsim!

"Hitlerininkų - neumanininkų prieglobstyj išleistas Klaipėdos krašte 'Žygis' pasiskelbė 'atviru ir tiesiu naujos politikos laikraščiu.' Kad jis nėra atviras ir tiesus — tai mes pamatysime. Bet kad jis yra naujos, prohitlerinės politikos laikraštis — tą mes irgi lengvai galėsim parodyti ir štai mums yra svarbiausia.

"Savo įžanginiame straipsnyje redakcija praneša apie tai, kad 'įvairių ideologijų žmonės' susitarė dėl pagrindinių gairių Lietuvos ateities santvarkai, kuri būtų priimtina milziniškai daugumai. Kas tie 'įvairių ideologijų žmonės,' pasišovę išreikšti tautos didžiumos norus ir siekius, — redakcija neišdrįso pasakyti. Legalioji gi spauda mini tik katalikų ir liaudininkų susitarimą. Atrodo, kad katalikai su liaudininkais vengia išvardinti visus savo bendrininkus. Bet tilpęs 'Žygyje' kitas straipsnis 'Būdėkime dėl Klaipėdos' (be parašo, kaip ir daugelis kitų straipsnių, reiškia, oficialus) aiškiai pasako, kad katalikai ir liaudininkai ne tik surado bendrą platformą, bet sutaria ir su voldemarininkais dėl Voldemaro 'kvietimo į bendrą politinį darbą.' Vadinasi, reakciniai katalikų ir liaudininkų elementai plius voldemarininkai — štai tie 'įvairių ideologijų žmonės.' Kiekvienas Lietuvos tautos sūnus tai turi įsidėmėti. Nes koks savo krašto gynėjas nepageidautų katalikų ir liaudininkų bendradarbiavimo demokratijos ir nepriklausomymės gynimo pagrindais? Komunistai, pavyzdžiui, ne kartą viešai smerkė Kardelio vedamų 'Lietuvos Žinių' katalikų jausmų įžeidinėjimus, aiškindami, kad čia esama fašistiniai-trockistinės rankos, siekiančios neprileisti prie vienybės ir komunistai savo darbu skatino liaudininkų ir katalikų susitarimą, taip kraštui reikalingą, kovai dėl laisvių ir nepriklausomybės gynimo. Komunistai dargi pareiškė remsią tokį susitarimą ir veikimą, kiek jis kovos už liaudies ir viso krašto reikalus. Bet nei vienas tikras ir nuoseklus Lietuvos nepriklausomybės gynėjas nerems to tronto, į kurį įeina Lietuvos priešai voldemarininkai, jau darę ne vieną pastangą paruošti greitesnį Lietuvos prijungimą prie hitlerinės Vokietijos, kurių vadas Voldemaras Hitlerio prieškambariuose laukia, kaip Heinleinas, momento, kada jį Hitleris pasodins savo komisaru Lietuvai."

ŠYPSENOS

Dantisto Vaikas, o Dantys Nedygsta

Jaunas Sūnus: — Tėveli, aš nesuprantu, kodel taip yra: mano sesutei jau 10 mėnesių, o dar neturi nei vieno dančio — o tu gi dantistas?

* * *

Ar Tik Nebus Šunio Leidimas

Jonas: — Ar tu esi tikras, kad tu man davei vedybų leidimą?

Sekretorius: — Kodel klausi?

Jonas: — Todel, kad nuo to laiko aš gyvenu šunio gyvenimą.

* * *

Neteisingas Užrašas

Žmogus, apsimokėjęs viešbučio kasieriui už nakvynę ir maistą, ėjo laukan, bet tuo tarpu jis prie durų pastebėjo iškabą su užrašu: "Ar nepalikai ko?" Sugrįžęs prie kasieriaus jis pasakė:

— Tas užrašas neteisingas. Turėtų būti užrašyta: "Ar dar tau liko bent kiek?"

* * *

Nenorėtų, Bet Nėr Išeities

"Reiškia nori būti žentu?"

"Nenorėčiau, bet jeigu aš vesiu tamstos dukterį, to išvengti nebus galima."

* * *

Prastas Derlius

Jurgis: — Taip, aš mačiau juodų metų. Vienais metais mūsų pupos taip neužderėjo, kad neužsimokėjo nei už špagatą.

Petras: — Tai dar niekis. 1914 metais mūsų kukuruzai taip neužderėjo, kad mano tėvas, kurs turėjo labai prastą apetitą, ant sykio suvalgė 14 akrų kukuruzus.

PASTABOS

Vokietijos ir Italijos fašistų spauda reikalauja, kad sekančiu popiežium būtų išrinktas toks žmogus, kuris nesikištų į politiką.

Fašistai norėtų, kad popiežius tylėtų, kuomet jie persekioja žydus, katalikus ir kitus.

Jeigu išrinks popiežium fašistams prielankų žmogų, žydų ir katalikų persekiojimas Vokietijoj žymiai padidės.

* * *

Japonija mėgina Anglijos, Francijos, Suvienytų Valstijų ir kitų nervus.

Jos orlaiviai bombardavo Anglijos koloniją Hong Kong. Sudaužė stotį.

Sakoma, kad jeigu matys, jog Anglija, Suvienytos Valstijos ir Francija delto neperdaug šokinėja, pradės puolimą ant tarptautinio setlemento Šanghajuje.

Žingsnis po žingsnio nori Angliją ir kitas šalis visai išstumti.

* * *

Prie Panamos kanalo Karibėjaus jūroj eina didieli Suvienytų Valstijų laivyno manevrai. Dalyvauja apie 150 karinių laivų, 600 orlaivių. Viena dalis puola Panamos kanalą, o kita gina.

Tuo tarpu Japonijos karo laivyno ir orlaivyno specialistai, manoma, iš žvejų laivų seka, fotografuoja. Jie nori patirti kovos būdus.

* * *

Italijos ir Francijos santykiai nuolatos blogėja. Nors Paryžius užginčija, tačiau yra manoma, kad prie Tunisijos įvyko didelis susikirtimas tarp Italijos ir Francijos kareivių.

Kovo pradžioj Italijos ir Francijos susikirtimas pasieksiąs kritišką laipsnį.

* * *

Kanados teisingumo ministeris Lapointe smarkiai užatakavo sumanymą įvesti tokį įstatymą, kuris uždraustų komunistams naudotis paštu.

Jis nurodė, kad nei viena provincija neturi teisės tą daryti, kol komunistai neišeina pries įstatymus.

Duplesiniai elementai norėtų, kad būtų duotos jiems teisės neleisti siuntinėti paštu Daily Clarion ir kitus laikraščius, taipgi ir kitokią literatūrą.

* * *

Darbo ministeris Rogers trumpai, bet storai pabrėžė, jog apdraudai nuo nedarbo Kvebeko provincijos darbininkai visai nepriešingi. Priešingas tik Duplesis, Kvebeko provincijos premjeras.

Ištikrųjų taip ir yra. Federalė valdžia gerai padarytų, kad Duplesio opozicijos visai nepaisytų.

Apdraudos nuo nedarbo įvedimas yra degantis reikalas. Už ją stovi visa Kanados visuomenė, išskyrus saują išnaudotojų ir jų tarnų.

* * *

Vitaičio prakalbos Montreale labai nepavyko. Vienybės redaktoriaus pasiklausyti nesusirinko nei 100 žmonių.

Gi kiek anksčiau įvykusiame Lietuvos nepriklausomybės paminėjime, rengtame pažangių organizacijų, dalyvavo apie 600 lietuvių. Vytauto Kliubo salė tą patį vakarą buvo pilna.

Tai koks skirtumas! Kanados lietuvių tarpe fašistų agentams vietos nėra. Tysliava taipgi turėtų tą matyti.

* * *

Šiuo laiku daugelį torontiečių kamuoja įvairios ligos ir ligelės. Neaplenkė ir laikraščio darbininkų. Draugas K. Degutis serga jau kelinta diena.

Turbūt delto tos ligos taip kimba, kad labai nepastovus oras. Sekmadienio naktį perkūnija trankėsi ir lijo, o dabar didelis šaltis spaudžia.

J. Yla

Mokslas, Technika ir Įvairenybės

Penkių Dienų Gaidys Gieda

Paskutiniuoju laiku mokslininkai ištyrė, kad lytiniam organizmo vystymuisi didžiausios reikšmės turi vadinami lytiniai hormonai, gaminami tam tikrų lytinių liaukų. Hormonai yra vyriškieji ir moteriškieji. Tačiau nereikia manyti, kad vyriškuos organizmuos yra tiktai vyriškieji hormonai, o moteriškuose—moteriškieji. Visai ne — kaip vyrų organizmuos randame moteriškųjų hormonų, taip moterų organizmuos — vyriškųjų. Tiktai vyriškuos organizmuos moteriškųjų hormonų tėra nedaug, o moteriškuose — vyriškųjų. Jei vyro organizme atsiranda daugiau moteriškųjų hormonų, negu normaliai pasitaiko, tai tokio vyro organizme galime pastebėti kai kurių moteriškumo žymių: barzda ir ūsai silpniau auga, krūtys išauga didesnės, negu normaliai vyro ir t.t. Vadinasi, ir antriniai lytiniai požymiai žymiai priklauso nuo hormonų veikimo. Tas pats pasakytina ir apie moteris, kurių organizme yra daugiau vyriškųjų hormonų, negu normaliai moterų organizme būna: tokiai moteriai stipriau pradeda augti barzda ir ūsai, balsas pastorėja ir t.t. Taigi, pradeda rodytis antriniai vyriškieji lytiniai pažymiai.

Ką čia pasakėme apie žmogų, tą patį galime pasakyti ir apie įvairius gyvulius: lytinių liaukų ir hormonų veikimas ir gyvulių organizme yra toks pat, koks ir žmogaus.

Pastebėjus tokius reiškinius, mokslininkams atsidarė plati dirva tyrinėti lytinį organizmo brendimą ir vystymąsi.

Pasirodė, kad jei normaliam vyrui išimti dalį vyriškųjų hormonų ir jų vieton įdėti moteriškųjų, tai organizme tuojau pasireiškia pakitimai: žymiai pradeda plėtotis antriniai moteriškieji lytiniai pažymiai: mažiau beauga barzda, suplonėja balsas, pradeda smarkiau augti krūtys ir t.t. Ir atvirkščiai — tą patį pastebime moterų organizme, iš kurio bus išimta moteriškųjų lytinių hormonų ir įdėta vyriškųjų.

Kastruojant yra pašalinami vyriškieji kiaušinėliai, lytinių liaukų veikimas yra sutrukdomas, jos nebegali bepagaminti pakankamai hormonų, todel kastratai paprastai nustoja ir antrinių vyriškųjų pažymių, taip sakant, lyg sumoteriškėja.

O kas būtų, jei vyriškiems organizmams dar daugiau būtų suteikta vyriškųjų hormonų? Pasirodo, kad vyrai tuomet dar labiau suvyriškėja.

Įdomus bandymai Vokietijoj buvo padaryti su viščiukais. Tam tikrais prietaisais iš šlapimų yra išskiriami hormonai. Šiandien jau tam tikru būdu sugebama išlaikyti hormonus ilgesnį laiką gyvus, taip sakant, galinčius veikti. Mažiems, vos išsiritusiems gaidžiukams buvo įšvirkšta gaidžių hormonų. Vadinasi, lytinių hormonų veikimas gaidžiukų organizme buvo žymiai sustiprintas. Ir kas pasirodė? Ogi gaidžiukams lytiniai pažymiai ėmė rodytis žymiai anksčiau, negu normaliai jie turėtų pasirodyti. Tiems gaidžiukams, kuriems buvo įšvirkšta lytinių gaidžių hormonų, žymiai anksčiau išaugo skiauterės, pasmakrėse karoliai. Tie gaidžiukai taip pat žymiai anksčiau pradėjo giedoti (kai kurie gaidžiai jau bandė giedoti net keletos dienų, o keletas savaičių jau traukė kaip seni gaidžiai). Taigi, įšvirkščiant lytinių hormonų, lytinis brendimas gaidžiams buvo žymiai sustiprintas ir antriniai gaidžio lytiniai pažymiai pasirodė žymiai anksčiau.

Jei vos išsiritusiai vištytei įšvirkšti daugiau gaidžiuko lytinių hormonų, tai vištytė lyg "sugaidėja" — jai taip pat pradeda augti didesnė skiauterė, ji pradeda net giedot. Ir atvirkščiai — gaidžiukui įšvirkštus vištos lytinių hormonų, jie beveik "suvištėja" — skiauterė neauga, uodega teišauga maža, kaip vištos ir t.t. Tuo būdu atrodo, kad iš gaidžio galima padaryti vištą, o iš vištos gaidį. Gal būt ateity, geriau ištyrus lytinių liaukų veikimą, to ir bus atsiekta.

(Vilniaus Žodis)

Svarbiosios Sukaktuvės

MASKVA. — Praeitą sekmadienį sukako metai laiko nuo užbaigimo pasekmingos ekspedicijos į šiaurės ašigalį. Praeitų metų vasario 19 dieną nuo ledo lyties buvo nuimtas mokslininkas Papaninas su trimis draugais, su kuriais per keletą mėnesių išgyveno šiaurės ašigalio srityse. Šiandien šie žmonės tęsia Arktikos užkariavimo darbus. Papaninas ir radio stoties operatorius Krenkelis dabar užima vyriausias vietas šiaurės jūrų kelių administracijoje.

Papanino keliais pasekė penkiolika jaunų jūrininkų, kurie ledlaužiu Sedovu išplaukė į šiaurę ir vasario 15 dieną pasiekė 85 laipsnių, 53 minutų šiaurinę platumą, tai yra tą pačią platumą, kurią pasiekė Nanseno laivas.

Pirmais plaukimo metais ledlaužis Sedovas buvo lydimas kitų dviejų ledlaužių, Sadko ir Maligino. Pasižymėję lakūnai atgabendavo laivams reikalingų daiktų, žmonėms maisto ir paimdavo nereikalingus žmones atgal. Praeitų metų rugpiūčio mėnesį didžiulis ledlaužis Jermakas išlaisvino du lydinčius ledlaužius, bet ledlaužio Sedovo nulūžo vairas ir negalima buvo su juo išplaukti. Tačiau Sedovo įgula nutarė pasilikti ant laivo ir jį paversti Arktikos ledų stumdoma moksline baze del ledinuotųjų sričių tyrinėjimo. Taip ir padaryta: nežiūrint, kad tas ledlaužis sugedęs, negalima su juo plaukti kur norima, o tik ten kur jį ledai stumia, jaunieji jūrininkai kasdien matuoja Arktiką ir studijuoja srovių kryptis.

Dirvos Praranda Milžiniškus Kiekius Azoto

Jungtinių Valstijų agrikultūros metraštis "Dirvos ir Žmogus" nurodo, kad Jungtinių Valstijų dirbamos žemės kasmet praranda netoli 23 milijonų tonų azoto, pačių svarbiausių trąšų. Tiek tai nuima farmeriai su nupiautais javais, gyvuliai su žole ir išeikvoja kitokiais būdais. Tuo pačiu laiku žmogus ir gamta sugrąžina dirvožemiams tiktai apie 16 milijonų tonų azoto per metus. Žmogus žemei azoto grąžina ją betręšdamas, iriguodamas ir apsėdamas ankštiniais javais, o gamta sugrąžina per atmosferines atmainas.

Metraščio autoriai nurodo, kad azoto įdėjimui į žemę yra tiktai du būdai: vienas gamtinis, o kitas dirbtinis. Žaibai išjungia azotą ir oksigeną ir suformuoja azoto dujas. Šios dujos susijungia su drėgme, sudaro azotines rūgštis ir su lietum papuola į dirvas. Kitas gamtinis azoto formavimasis vyksta ankštiniais javais užsėtose dirvose. Čia veikia tam tikros bakterijos, kurios bedirbdamos po ankštinių javų šaknimis perdirba oro azotą į tikrąjį azotą.

Dirbtino azoto padarymui žmogus nenaudoja bakterijų nei žaibų, o tai gauna sujungdamas laisvą azotą su kitais elementais. Po 1900 metų žmogus prirodė faktą, kad azoto galima gauti iš Čilėj esamo nitrato, o praslinkus 34 metams, kad galima gauti iš oro ir jį sutaisyti trąšų formoje.

TOKIJO. — Brazilijoj palei Amazon upę gyvenantieji japonai reikalauja gerai išlavintų žmonų, nurodo vienos japoniškos kompanijos direktorius, sugrįžęs į Japoniją.

Jis sako, kad iš 200,000 ten gyvenančių japonų dauguma yra viengungiai, bet jiems reikalinga daugiau lavintų pačių. To pasekmėje, Japonijos valdžia numato atidaryti specialias žmonų lavinimo mokyklas.

Popiežiaus Rinkimuose Stengsis Išlaikyti Senas Tradicijas

VATIKANAS. — Kardinolas Mundelein iš Čikagos stengsis išsaugoti popiežių rinkimo tradicijas atsibūsiančiuose ateinančią savaitę popiežiaus rinkimuose.

Tos tradicijos yra tokios, kad apie kiekvieno popiežiaus išrinkimą pirmiausia paskelbiama švento Petro aikštėj susirinkusiai miniai nuo Vatikano balkono. O dabartiniuose rinkimuose žinią apie naująjį popiežių paskelbs ir per radio, tad nekurie kardinolai būkštauja, kad per radio gali paskelbti pirmiau, negu nuo balkono.

Paprastai, kiekvienas išrinktas popiežius pirmiausia eina į mažą kambarį, kuriame jo laukia trijų skirtingų mierų popiežiaus rūbai. Naujasis popiežius pasirenka geriausiai tinkančius rūbus, jais apsirėdo ir sugrįžta į Sistine koplyčią. Čia visi kardinolai suklaupia ir bučiuoja jo pantaplį. Po to, vadovaujantis rinkimams išeina ant balkono ir švento Petro aikštėj esantiems praneša apie naujai išrinktą bažnyčios galvą. Tokią tvarką kardinolai saugosią ir ateinančiuose rinkimuose.

UŽŠALDYMAI IR ATGAIVINIMO BŪDAS

St. Louis universiteto profesorius Luyet su savo studentais tyrinėjo nekurių gyvių ir augalų užšaldymo ir atgaivinimo būdus. Po stropaus tyrinėjimo priėjo išvados, kad "užšaldytas nemirtingumas" daugiau pacina nuo užšaldymo ir atšildymo tempo: praktika parodė, kad kada naudojamas greitas užšaldymas ir greitas atšildymas, užšaldytos cėlės vėl atsigauna, o kada tas daroma pamažu — cėlės neatsigauna. Tokius eksperimentus profesorius darė su varlių muskulų cėlėmis, su varlių sėklomis ir viencėliniais tvariniais, vadinamais "mixamoebaemis."

Ypatingai gerus rezultatus gavo su spanguolių lapais. Kada juos staiga užšaldė iki labai žemos temperatūros ir labai staigiai atšildė, lapai sąlygas pergyveno.

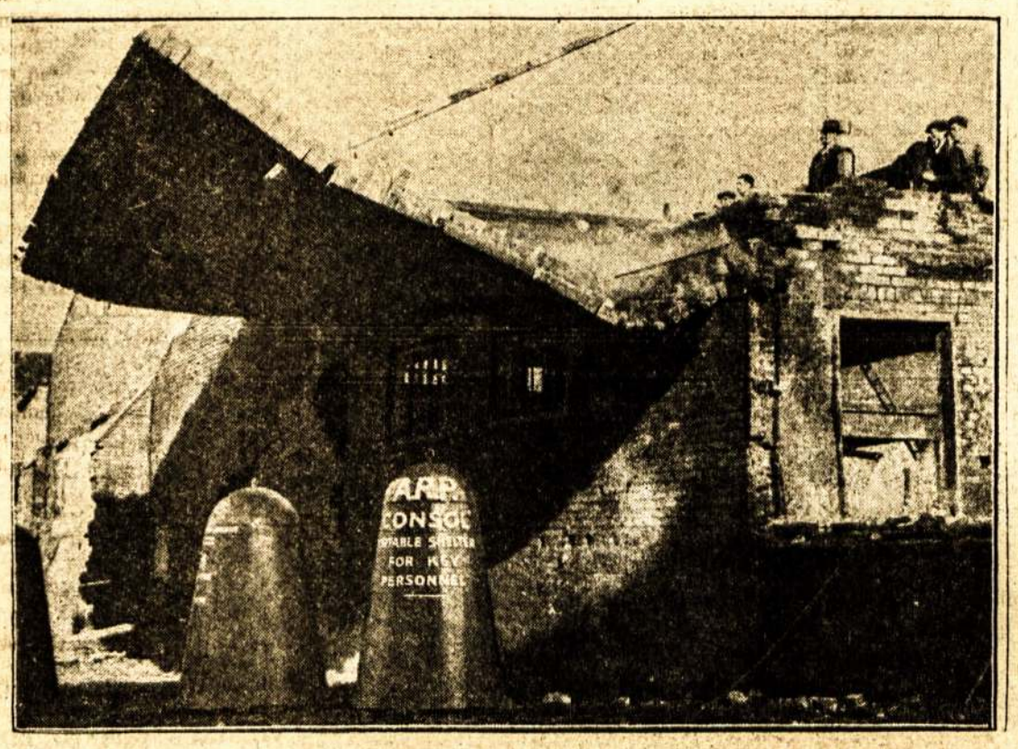

Anglijoj, Birminghame, yra gaminamos šiuose paveiksluose matomos geležinės būdos, kuriose galima apsisaugoti nuo kulkų ir griūvėsių laike atakų iš oro. Bandymai parodė, kad būdos atlaiko. Tik sunku jų užtektinai prigaminti.

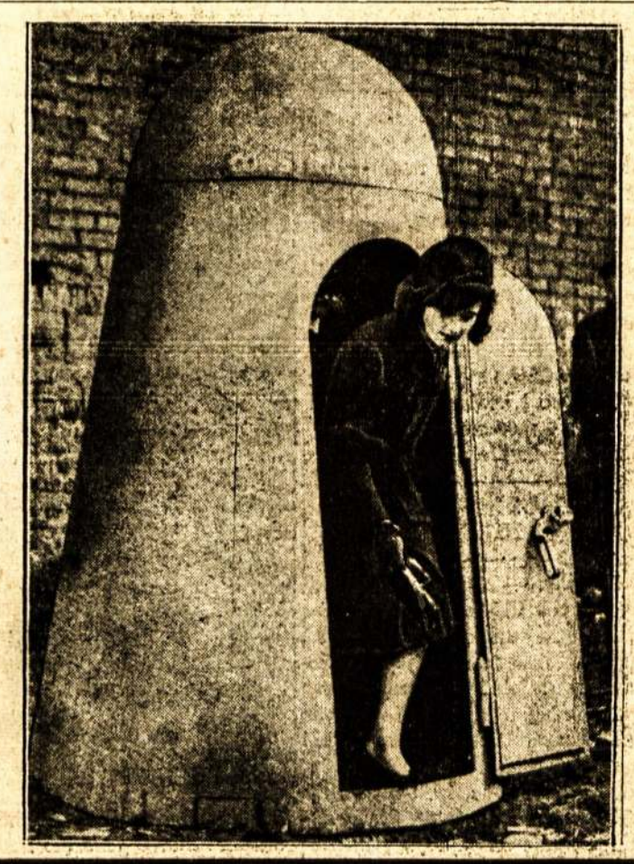

NIKOLAI OSTROVSKY — Iš Rusų Kalbos Vertė PETRAS

KAIP UŽSIGRŪDĖ PLIENAS

ROMANAS

(Tąsa)

Šautuvas, tarškėdamas, nusirito per akmenis. Jaunuolis bandė atsikelti, bet jį tuojaus parmušė atgal prie žemės einantieji užpakalyje.

Tarpe žiūrovų pasigirdo juokas. Būryje pakriko rykiuote. Perėjo aikštę taip, kaip papuolė. Jaunuolis atsikėlęs pasigriebė šautuvą ir dasivijo savuosius.

Petliura nusisuko į šoną, nuo to nemalonaus reginio; nelaukdamas galo praeinančios kalonos, nuėjo prie automobiliaus. Inspektorius, sekdamas paskui jį, atsargiai paklausė:

— Ponas atamanai, nepietausite?

— Ne, — piktai atkirto Petliura.

Už aukštos mūrinės cerkvės tvoros, tarpe minios žiūrovų tėmyjo paradą Serežka Bružakas, Valė ir Klimka.

Tvirtai įsikabinęs rankomis į geležinius tvoros virbalus, pilnu neapykantos žvilgsniu Serežka tėmyjo veidus stovinčių apačioje.

— Einam, Vale, krautuvėlė užsidaro, — garsiai, taip, kad visi girdėtų, prakalbėjo jis, atsitraukdamas nuo geležinės tvoros. Į jį nustebusiai visi pažiūrėjo.

Nekreipdamas nei į vieną domės, jis nuėjo prie vartų. Paskui jį nusekė sesuo ir Klimka.

* * *

Priėjęs prie komendantūros, pulkininkas Černiakas su leitenantu nušoko nuo arklių. Perdavė juos kareiviui ir greitai įėjo į sarginę.

— Kur komendantas? — paklausė Černiakas kareivio.

— Nežinau, — praniurnėjo pastarasis. — Kur tai išėjo.

Černiakas apžvalgė nešvarią, aplaužtą sarginę su suveltomis lovomis, ant kurių nebojančiai voliojosi komendantūros kazokai, nemananti atsikelti net viršininkui įėjus.

— Kokią čionais galvydę padarėte? — suniaurojo piktai Černiakas. — O jūs ko pumpsot, kaip paršingos kiaulės? — užpuolė jis ant gulinčiųjų kazokų.

Vienas iš kazokų atsisėdo, sočiai atsirūgo ir piktai bumptelėjo:

— Ko tu čionais rėkauji? Mes turim savo rėkūną.

— Ką — ką sakai? — pašoko Černiakas. — Su kuo tu kalbi, kiaulės snuki? Aš pulkininkas Černiakas! Girdėjai, tu kalės vaike? — Bėgiojo po sarginę įsikarščiavęs pulkininkas. — Kad į vieną minutę būtų išvalyta sarginė, paklotos lovos ir apart to savo kiauliškus snukius turite padaryti žmoniškais. Į ką jūs panašūs? Ne kazokai, o tiesiog kokia tai banda.

Jo pykčiui nebuvo rubežių. Jis su įsiutimu spyrė į kibirą su pamazgomis, stovėjusį pačiam sarginės viduryje.

Leitenantas neatsiliko nuo jo: liedamas gausybę keiksmų ir mosuodamas rimbu, išvaikė iš lovų gulėjusius kazokus.

Matydami, kad dalykai eina rimtai ir kad už nepaklausymą galima užsitarnauti šompalų, — vardas Černiako buvo visiems gerai žinomas, — kazokai sujudo.

Darbas užvirė.

— Reikalinga peržiūrėti areštuotus, — perstatė leitenantas. — Kas jį žino, ką jis čionais laiko? Pažiūrės vyriausis — gali išeiti nelabai kas.

— Pas ką raktas? — paklausė sargybinio Černiakas. — Atidarykite tuojaus.

Sargybos viršininkas pašoko ir atrakino duris.

— O kur komendantas? Ką, aš jo laukti turėsiu? Suraskit tuojaus ir atsiųskit jį čionai, — komandavo Černiakas. — Sargybą išveskit į kiemą ir tvarkingai išrykiuokit . . . Kodėl šautuvai be durtuvų?

— Mes sargybą perėmėm tik vakar, — teisinos sargybos viršininkas. Jis metėsi per duris ieškoti komendanto.

Leitenantas spyrė į sandeliuko duris. Nuo grindų pakilo pora žmonių, kiti liko besėdinti.

—Atidarykit duris plačiau, čionais mažai šviesos, — komandavo Černiakas.

— Už ką tu sėdi? — paklausė jis ant narų sėdintį senelį.

Tas atsistojo, patraukė kelnes ir trupučiuką mikčiodamas, išgąsdintas staigaus klausimo, prakalbėjo:

— Aš ir pats nežinau. Pasodino — štai ir sėdžiu. Arklys iš mano kiemo prapuolė, aš juk tame nekaltas.

— Kieno arklys? — pertraukė jį leitenantas.

— Valdiškas. Jį pragėrė pas mane stovintieji kazokai, o ant manęs visą bėdą suvertė.

Černiakas apžiūrėjo senį nuo galvos iki kojų staigiu žvilgsniu ir nerviškai truktelėjo pečiais.

— Susirink savo daiktus ir marš iš čionais! — riktelėjo jis nusisukdamas į degtindarę.

Senis iš sykio nepatikėjo, kad jį paleidžia ir atsikreipęs į leitenantą paklausė, mirkčiodamas išvarvėjusiomis akimis.

— Reiškia, man galima eiti?

Tas linktelėjo galvą: — išsinešdink kuogreičiausiai.

Senis skubiai pasigriebė nuo narų savo terbą ir kaip kulka išlėkė pro duris.

— O tu už ką pasodinta? — Černiakas klausinėjo degtindarę.

Pastaroji, kramtydama kąsnį duonos, užtratėjo:

— Mane, ponas viršininke, neteisingai pasodino. Aš našlė, mano degtinę gėrė ir paskiau mane pasodino.

— Tai tu samagonu prekiauji? — paklausė Černiakas.

— Koks tenais prekiavimas, — užsigavo boba. — Jis, komendantas, paėmė keturias bonkas ir nei grašio neužmokėjo. Štai ir viskas: samagoną geria, o pinigų nemoka. Koks čionais prekiavimas?

— Užtenka, tuojaus išsinešdink po velniais!

Bobai nebuvo reikalinga įsakymą pakartoti, ji pasiėmė pintinėlę, nuolankiai nusilenkė ir išsinešdino per duris.

— Duok dieve jums sveikatėlę, ponas viršininke.

Dalininkas žiūrėjo į tą komediją su išplėstomis akimis. Niekas iš areštuotų nesuprato kame dalykas. Buvo aišku vienas: atėjusie žmonės — kokie tai viršininkai, turintieji galią ant areštuotų.

— O tu už ką? — kreipėsi Černiakas į Dalininką.

— Stoti prieš poną pulkininką! — riktelėjo leitenantas.

Dalininkas pamažu ir sunkiai atsikėlė nuo grindų.

— Už ką sėdi, klausiu? — pakartojo klausimą Černiakas.

Dalininkas keletą sekundų žiūrėjo į susuktais ūsais pulkininką, į jo švelniai išskustą veidą, paskiau į kepurę su emblemiška kukarda ir staigiai dingtelėjo mintis: "Na, o jeigu pasiseks?"

— Mane areštavo už tai, kad aš ėjau per miestą po aštuonių valandų vakaro, — pasakė jis pirma tą, kas jam atėjo į galvą.

Laukė su kankinančiu įtempimu.

— O kam nakčia valkiojies?

— Ne nakčia, o apie vienuoliktą valandą.

Kalbėjo jau nebesitikėdamas, kad jam ta komedija nusiseks.

Jam kojos sudrebėjo, kada išgirdo trumpą sakinį:

— Išsinešdink!

Dalininkas užmiršo savo švarką, žengė prie durų, o pulkininkas jau klausinėjo sekantį.

Korčaginas buvo paskutinis. Jis sėdėjo ant grindų, visai susimaišęs nuo to visko, ką matė ir net nesuspėjo suprasti, kad Dalininką paleido. Suprasti kas darėsi, jis visiškai negalėjo. Visus paleidžia. Bet Dalininkas, Dalininkas . . . Jis sakė, kad areštuotas už vaikštinėjimą nakties laiku . . . Ant galo suprato.

Pulkininkas pradėjo klausinėti liesą Zel-

Lietuvoje

KOVA SU DEGTINDARYSTE IR STATISTIKA

Kaunas. — Nors policijai kovoti su degtindaryste sąlygos yra nepalankios, tačiau ji yra išaiškinusi nemaža slaptų degtinės daryklų. Tuo reikalu Policijos departamentas yra surinkęs statistinių duomenų, kurias apskritimis šitaip atrodo: Alytaus apskrity išaiškintų slaptų degtinės daryklų — 419, Biržų — 106, Kauno — 727, Kėdainių — 196, Kretingos — 474, Marijampolės — 853, Mažeikių — 255, Panevėžio — 107, Raseinių — 1,022, Rokiškio — 159, Seimų — 123, Šakių — 418, Šiaulių — 403, Tauragės — 398, Telšių — 292, Trakų — 146, Ukmergės — 687, Utenos — 638, Vilkaviškio — 500 ir Zarasų — 19. Per visą laiką buvo išaiškinta 7,942 slaptos degtinės daryklos. Tenka pastebėti, kad į šią statistiką neįeina tos slaptos degtinės daryklos, kurias yra sugavusi kitų rūšių policija, kaip: pasienio, geležinkelių, kriminalinė ir pan., tačiau tas skaičius, reikia manyti, yra nedidelis.

Daugiausia daryklų yra išaiškinęs Raseinių apskr. policijos Girkalnio nuovados policininkas Stasys Luminas. 1932-1938 m. susekęs 158 daryklas.

Surinkus per viešąją policiją žinias, pasirodė dar beesąs apytikriai toks degtindarių skaičius: Alytaus apsk. — 455, Biržų — 10, Kauno — 562, Kėdainių — 223, Kretingos — 64, Marijampolės — 658, Mažeikių — 216, Panevėžio — 126, Raseinių — 1,185, Rokiškio — 165, Seinių — 73, Šakių — 269, Šiaulių 297, Tauragės — 326, Telšių — 285, Trakų — 145, Ukmergės 305, Utenos — 385, Vilkaviškio — 256 ir Zarasų — 21.

GREITAI ĮSIPILDĖ PRANAŠYSTĖ

Marijampolė. — Kęstučio gatvėn atsilankė čigonės, kurios siūlė išmesti kortas, paburti iš rankos apie ateitį ir kita. Viena pilietė būdama prietaringa ir turėdama pakankamai bėdų, nudžiugo čigonių atsiradimu ir prašė išmesti kortas. Korta rodė, kad pilietė turės greitai labai skaudžią, nors nedidelę nelaimę, gal mažą nuostolį, del ko įsižeisiąs jai brangus asmuo, ir čigonė nuoširdžiai patarė nepasitikėti nepažįstamais žmonėmis. Šitas pranašavimas greit išsipildė: tik išėjus čigonei, pilietė pasigedo savo šliūbinio žiedo, kurį ji buvo pasidėjusi ant stalo. Ji dar bandė pasivyti čigones ir žiedą atsiimti, bet tos buvo jau dingę, kaip vandenyj.

PABIJOJO BAUSTI VOKIETIJOS ŠNIPĄ

Kaunas. — Šešiolikos metų amžiaus klaipėdietis Alfredas Hechtas po birželio 28 d. riaušių pabėgo į Tilžę ir ten pateko į Gestapo agento rankas ir pristojo tarnaut. Gestapo agentas jauną kliapėdietį pasiuntė žinių rinkti, bet jis pasienio policijos buvo sulaikytas.

Šiaulių apygardos teismas pripažino jį kaltu, nes Hechtas nusikaltimo metu supratęs savo darbo savumą ir reikšmę.

Rūmai jį pripažino kaltu ir neva nusprendė atiduoti į Drausmės įstaigą, bet ir nuo tos bausmės jį lygtinai atleido, jeigu laike trejų metų nenusikals.

VOKIEČIAI NENORI PIRKTI MIŠKO IŠ ŽYDŲ

Kaunas. — Miškų departamentas yra susitaręs su vokiečiais jiems šiemet parduoti miško už 5 milijonus litų.

Iš miško pirklių teko sužinoti, kad vokiečių firmos nenorinčios iš žydų pirklių miško pirkti ir neduoda įvežti leidimų.

Tuo reikalu Miškų departamento vicedirektorius Kripas išvyko į Berlyną išaiškinti, kaip realizuoti tą susitarimą.

Direktoriai Skučas ir Vasiliauskas miško pirkimo reikalais vėl išvyko į Lenkiją. Iš Berlyno į Varšuvą nuvažiuos ir Kripas ir pasirašys su lenkais sutartį.

SKRIAUDŽIAMI DARBININKAI

Kaunas. — Audimo fabriko "Vilnų tekstilė" darbininkai nusiskundžia sunkiomis sąlygomis. Fabriko administracija beveik kasdien atleidžia vieną antrą darbininką, o atleistojo vieton tuoj samdanti naują. Paprastai naujam darbininkui mokama toks atlyginimas, kurį nori mokėti patys samdytojai. Jei kuris darbininkas samdytojo paprašo mokėti didesnį atlyginimą, tai tokį fabriko administracija tuoj atleidžia.

Be to, šiame fabrike darbininkai, bijodami netekti darbo, dirba viršvalandžius pagal samdytojų pageidavimus, tačiau už viršvalandžius negauna didesnio atlgyginimo, kaip nustatyta. Akordinis atlyginimas fabriko administracijos yra taip sunormuotas, kad darbininkai didžiausiomis pastangomis neįstengia uždirbti daugiau kaip nustatytas — padienio darbininko atlyginimo minimumas. Darbininkai kasdien yra skirstomi prie kitokių mašinų — staklių, prie kurių nėra pripratę ir del to jų darbingumas mažėja.

Fabriko administracija darban priima mažamečius, kuriems atlyginimo nemoka. Paprastai mažamečiai yra vienur ar kitur siuntinėjami.

LIETUVIŲ — PENKTOJI PAGRINDINĖ EUROPOS KALBA

Kaunas. — Daugelis mano, kad yra labai daug Europos kalbų, kurių žmogus neišsimokytų per visą savo amžių. Tuo tarpu visai taip nėra. Europoje yra tiktai 5 pagrindinės gyvosios kalbos: vokiečių, rusų, francūzų, graikų ir lietuvių. (Kitos kalbos neskaitomos Europos, nes ne per seniausių ateivių). Prie šių 5 kalbų giminiuojantis prisijungia labai daug panašių kalbų arba šnektų; pavyzdžiui, prie vokiečių kalbos jungiasi švedų, norvegų, danų, olandų ir net anglų; su francūzų kalba giminiuojasi italų, ispanų, portugalų ir romanšų, bei rumunų; prie rusų kalbos šliejasi serbų, bulgarų, čekų, slovakų, ukrainų ir lenkų; nuo lietuvių kalbos atskilo latvių kalba.

Mokėdamas šias 5 pagrindines Europos kalbas gali susikalbėt su visa Europa, nors ir nekalbėsi visomis kalbomis tiek, kiek reikia. Čia ir glūdi visų mokslininkų lingvistų paslaptis, kad jie, asimiliuotų pagrindinių kalbų pagalba, moka po 50 ar daugiau antraeilių šnektų.

Lietuvių kalba, kaip viena penktoji Euripos parindinė kalba, yra labai svarbi palyginamajam kalbų mokslui, gramatikai ir sintaksei; ji yra svarbi ir tuo, nes sena kaip lotynų ir graikų kalbos, o vyresnė tūkstančiais metų už francūzų, ispanų ir portugalų kalbas. Originaliu mūsų kalbos svarbumu pasaulio mokslui mes, lietuviai, galime didžiuotis kaip likimo išrinktieji. Del tos mūs kalbos originalumo priežasties nėr tokio universiteto Šveicarijoje ir Vokietijoje, kur nerastume profesoriaus, mokančio lietuviškai skaityti ir išversti, o kartais ir šnekančio. Kitų valstybių universitetai nors mažiau kreipia dėmesio į lietuvių kalbą, bet šis tas kai kur galima rasti ir juose lietuviška.

Rašančiam šias eilutes teko gyventi beveik visose Europos šalyse ir patikrinti vietoje.

Dr. J. T.

KOVOJAMA SU KONTROBANDA

Kybartai. — Kybartų miestas yra prie pat Lietuvos-Vokietijos sienos, per kurią nuolat eina mažasis pasienio susisiekimas. Šitai yra nepaprastai geros sąlygos visokiems kontrabandininkams slaptai per sieną gabenti įvairias prekes. Kontrabandinėm prekėm kybartiečiai labai dažnai aprūpina Vilkaviškį, Marijampolę ir net Kauną.

Labai dažnai ir iš tolimesnių Lietuvos vietų į pasienį atvyksta kontrabandininkai profesionalai, kurie, pardavinėdami kontrabandines prekes, gerai uždirba. Šitie kontrabandininkai į Eitkūnus pakliūva per sieną nelegaliai, arba pasinaudoja kybartiečių patarnavimais, už tai kiek atlygindami. Dabar atitinkami organai pradėję labai aktingą kovą su kontrobandininkais. Muitinėje kiekvienas pakietas, ateinąs iš Vokietijos, labai stropiai tiriamas, kybartiečiai, grįžtą iš Vokietijos, tikrinami ir neretai iškvočiami, sekama, kad nelegalus sienos perėjimas būtų negalimas ir kita. Vis tiktai kontrabandininkai gerai įgudę savo amate ir kova su jais nepaprastai sunki. Ypač sunku kovoti su kontrabandininkais, kurie iš Vokietijos persineša nedideliais kiekiais žiebtuvėlių, jiems akmenėlių, o iš okupuotos Lietuvos manufaktūros prekių ir kitų daiktų.

BERTULEITIS NEPAKĘSIĄS PROPAGANDOS PRIEŠ NAZIZMĄ

Klaipėda. — "M.D." rašo apie Bertulaičio kalbą direktorijos valdininkams.

"Lietuviškumas bus toleruojamas. Kiekvienas gali būti vokiečiu arba lietuviu. Tai, ko direktorija nepakęs, tai tų, kurie skaitysis save lietuviais, varys propagandą prie nacionalsocializmą. Taip pat nebus iš mūsų pusės pakenčiami tie, kurie skaito save vokiečių kultūros ir, gal būt, priklauso prie Kulturverbando, bet galimai laikosi liberalistinės pasaulėžiūros ir gali nusistatyti prieš nacionalsocializmą. Tie taip pat nebus pakenčiami! Aš prašau kiekvieną būti tikru, kad aš surasiu priemonių ir būdų propagandą prieš nacionalsocializmą išrauti su šaknimis."

Visi turi sveikintis rankos pakėlimu, nors ir nepriklauso organizacijai, tie kurie yra vokiečiai. Ne vokiečiai gali sveikintis senu būdu. Visi vokiečiai turės apsispręsti, ar jie pažįsta nacionalsocializmą, ar ne. Visose įstaigose turi kaboti dr. Neumano paveikslas. Reikės būti griežtai punktualiems. Nevalgyti darbo metu. Valdininkas neturi manyti, kad jį saugoja įstatymai, nes aš užtikrinu, kad aš valdininkus ten pasodinsiu, kur nėra jokios saulės nei mėnulio šviesos, nurodė hitlerininkas Klaipėdos krašto valdininkams.

Kitaip sakant, pareiškė, kad Klaipėdos kraštas bus galutinai sunazifikuotas.

APVILTOS MERGINOS KĖSINOSI NUSIŽUDYTI

Kaunas. — Sausio 25 d. naktį A. M-tė, norėdama nusižudyti, išgėrė stiprią dozą acto esencijos. Ji nuvežta ligoninėn. Sakosi norinti nusižudyti del to, kad esanti sportininko K. apvilta, neščia.

Studentė G-nė taip pat išgėrė nuodų ir atgabenta į žydų ligoninę. Ji nuodijosi del nelaimingos meilės, mylimojo bute.

Abi savižudės po apsinuodijimo paliko gyvos.

VILNIAUS KRAŠTO LIETUVIŲ VARGAI DĖL MOKYKLŲ

Vilnius. — Dzivolnių kaimo (Lentupio vals.) gyventojų daugumą yra lietuviai. Tačiau valstybinės pradžios mokyklos mokytoja Dzievanovska lietuviškai nemoka, net ir tikybą dėsto lenkiškai. Susirūpinę del šio reikalo tėvai ir norėdami, kad vaikai būtų mokami gimtąja kalba, nusisamdė Šikšniškių kaime dirbančią naminio mokymo mokytoją Vandą Siniūtę, kuri ateina lietuviškai pamokyti vaikų.

Policija grąso žmonėms, kad jei jie ir toliau norėsią vaikus mokyti lietuvių kalbos, tai jie rašys protokolus ir pavartos visas kitas priemones, policijos nuomone, "nelojalumui išrauti."

Tėvai yra nusistatę kreiptis į mokyklų inspektoriatą ir reikalauti, kad mokytoja Dzievanovska būt atšaukta. Ši mokytoja be jokio nusikaltimo vaikus palieka po pamokų, pertraukų metu jiems ir tarpusavyje draudžia lietuviškai kalbėti. Be to, jos veikla taip toli pažengė, kad ji uždraudė mokinėms žaliu kaspinu susirišti kasas, nes, girdi, tai yra nelojalumo demonstravimas.

Jei mokyklų inspektoriatas Dzievanovskos neatšauks ir toje mokykloje neįvės lietuvių kalbos, tėvai pasiryžę kreiptis į Lenkijos švietimo ministeriją.

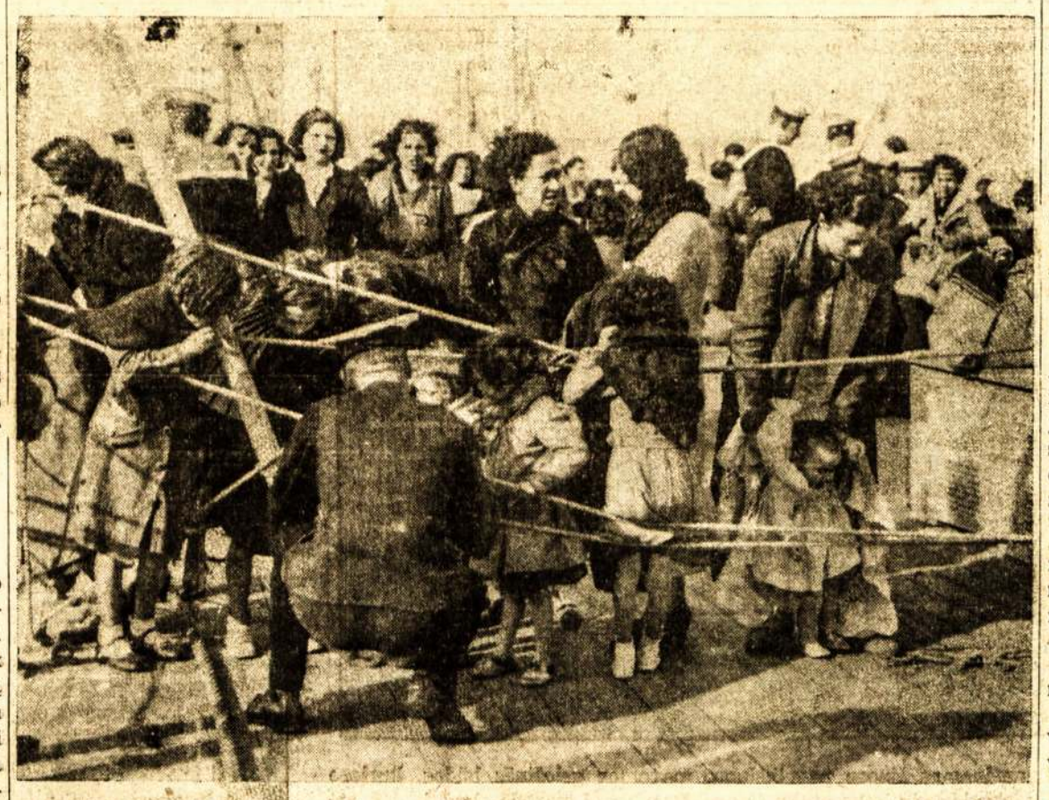

Anglijos kruizeris Devonshire Marcilles uoste su 450 liaudiečių nuo Minorkos salos, kurią liaudiečiai atidavė generolo Franko gaujom, Čemberleno agentų bauginami.

Parėmė Ispanijos Kovotojus

SUDBURY, Ont. — Grįžtant vis daugiau iš Ispanijos kovotojų, kuriem reikalinga parama, sudburiečiai neužmiršta jų. Štai, LLD 96 kuopa, sausio mėnesį atsibuvusiam metiniam susirinkime, Ispanijos kovotojais rūpintis išrinko tam tikrą komisiją, kuri vasario 12 dieną surengė pas draugus Evoškus vakarėlį. Iš parengimo liko $24.10 pelno, kurie priduoti Ispanijos kovotojams šelpti Sudburio komitetui.

Nors tą dieną pasitaikė bent trejos vestuvės, bet į parengimėlį atsilankė tiek žmonių, kad nesitikėjome.

Draugui A. Evoškai už leidimą savo namuose surengti šokius, parengimų komisija užprenumeravo Liaudies Balsą, kaip po dovaną. Draugas K. Šaltenis pagriežė lietuviškų šokių. Publika skirstėsi namo patenkinta.

Visiems atsilankiusiems, parėmusiems, vienokiu ar kitokiu būdu prisidėjusiems prie vakarėlio suruošimo, taip pat šeimininkėms E. Evoškienei ir Astylienei parengimų komisija taria širdingą ačiū.

Parengimų Komitetas

---

ceri:

— Už ką sėdi?

Išbalęs, susimaišęs kirpėjas atsakė trukčiodamas:

— Jie mane kaltina, kad aš agituoju, bet aš nesuprantu, su kuomi ta mano agitacija rišas.

Černiakas įsitempė.

Zelceris nesuprantamai klestelėjo rankomis.

— Aš nežinau, bet aš tik kalbėjau, kad renka parašus del prašymo, kuris bus įteiktas nuo miesto žydų visuomenės vyriausiam etamanui.

— Kokį prašymą? — prisiartino prie Zelcerio leitenantas ir Černiakas.

— Prašymą apie panaikinimą pogromų. Jūs žinot, pas mus buvo baisus pogromas, gyventojai bijos.

— Suprantu, — pertraukė jį Černiakas, — mes tau parodysim prašymą, tu žydiškas snuki. — Ir atsisukdamas į leitenantą įsakė: — Šitą fruktą reikalinga paslėpti kur nors ant toliaus. Nuvarykit į štabą. Tenais aš su juo pasikalbėsiu asmeniškai, sužinosiu kas ruošiasi paduoti prašymą.

Zelceris bandė dar pasiaiškinti, bet leitenantas staigiai mostelėjo ranka, kirsdamas rimbu per pečius.

— Tylėk, smarve!

Susirietęs nuo skausmo, Zelceris pasitraukė į kampą. Jo lūpos drebėjo, jis ką tik išsilaikė nuo verksmo.

Prie paskutinės scenos atsistojo Korčaginas. Sandeliuke iš areštuotų liko tik jis ir Zelceris.

Černiakas stovėjo prieš jaunuolį ir tėmyjo jį juodomis akimis.

— Na, o tu ko čionais?

Į klausimą pulkininkas išgirdo greitą atsakymą:

— Aš nupioviau balno sparną del puspadžių.

— Nuo kokio balno? — nesuprato pulkininkas.

— Pas mus stovi du kazokai, tai aš nuo seno balno nupioviau sparną del puspadžio, o kazokai mane čionais už tą ir atvarė. — Ir apimtas beprotiškos vilties išeiti į laisvę, dadėjo: — Jeigu aš būčiau žinojęs, kad negalima . . .

Pulkininkas nepaisančiai žiūrėjo į Korčaginą.

— Ir kuom tas komendantas užsiiminėjo, velniai jį žino, tai kalinių pririnko! — Ir atsisukdamas į duris riktelėjo: — Gali eiti namo ir pasakyk tėvui, kad jis tau įkirstų kaip reikiant į sėdynę. Na bėk sau!

Netikėdamas pats sau, su širdžia, kuri buvo gatava iššokti iš krūtinės, pagriebė gulėjusį ant grindų Dalininko švarką ir metėsi prie durų. Perbėgęs sarginę išėjo į kiemą, o iš tenais pro vartus į gatvę.

Sandeliuke liko vienintėlis nelaimingas Zelceris. Jis su kankinančiu skurdumu apsižvalgė, instinktiniai padarydamas keletą žingsnių prie išėjimo, bet į sarginę įėjo kareivis, uždarė duris, pakabino spyną ir atsisėdo ant taburetės.

Prieangyje Černiakas, pasitenkinęs, kreipėsi į leitenantą:

— Gerai, kad mes čionais peržiūrėjom. Žiūrėk kiek čionais valkatų buvo pririnkta, o komendantą už tai pasodinsim kokiom dviem savaitėm. Na eisim, ką?

Kieme sargybos viršininkas išrykiavo savo būrį. Pamatęs pulkininką jis pribėgo ir atraportavo:

— Viskas tvarkoj, ponas pulkininke.

Černiakas įdėjo į balno kilpą koją ir lengvai užšoko į balną. Leitenantas ilgai darbavos su naravistu arkliu. Imdamas už pavadžių Černiakas riktelėjo sargybos viršininkui:

— Pasakyk komendantui, kad aš paleidžiau visą šlamštą, kurį jis čionais buvo sukimšęs. Perduok jam, kad aš jį pasodinsiu už tai dviem savaitėm į šaltąją. O tą, kuris tenais sėdi, nusiųskit tuč tuojaus į štabą. Sargybai būti pasiruošusiai.

— Klausau, ponas pulkininke, — atsakė sargybos viršininkas.

Sudavę pentinais arkliams į šonus, pulkininkas ir leitenantas šuoliais nujojo aikštės linkmėn, kur jau baigėsi paroda.

* * *

Peršokęs septintą tvorą Korčaginas sustojo. Bėgti toliaus nebebuvo jėgų.

Alkio, dienos tvankiam, nevedinamam sandeliuke pakirto jam jėgas. Namo negalima, o pas Bružakus eiti — sužinos, sunaikins visą šeimyną. Kur eiti?

Jis nežinojo ką daryti ir bėgo, palikdamas užpakalyje savęs daržus ir sodybas. Atsipeikėjo tiktai atsidūręs į kieno tai tvorą, kurios peršokti nevaliojo.

Pažiūrėjo ir nustebo: už aukštos lentinės tvoros prasidėjo sodas vyriausio girininko. Tai kur galų gale atnešė jį nuvargintos kojos. Argi jis manė atbėgti net iki čionai? Ne.

Bet kodel pasijuto prie girininko sodybos?

Į tą jis atsakyti negalėjo.

Reikalinga kur nors pailsėti, o paskiau pagalvoti ką toliaus daryti. Sode yra būdelė, ten jo niekas nepatėmys.

Korčaginas pašoko, nusitvėrė ranka lentos krašto, užsilipo ant tvoros ir įšoko į sodą. Pažiūrėjęs į tik ką už medžių matomą namą, jis nuėjo prie būdelės. Ji buvo atdara beveik iš visų pusių. Vasarą ją laikė iš visų pusių apsupę laukinės vynuogės — dabar ji buvo visai plika.

Atsisuko prie tvoros, bet buvo jau vėlu; už nugaros jis užgirdo pasiutusį lojimą. Nuo namo, laiptais apdengtu takeliu, tiesiog į jį bėgo didelis šuo.

Povilas pasiruošė apsigynimui.

Pirmas užpuolimas buvo atmuštas kojos smūgiu. Bet šuo rengėsi antrajam. Kas žino, kuom būtų pasibaigęs tas susikirtimas, jeigu nebūtų surikęs Povilui gerai pažįstamas balsas:

— Trezor, atgal!

Takeliu bėgo Tonė. Atitraukdama Trezorą, ji kreipėsi į bestovintį prie tvoros Povilą:

— Kaip jūs čionais patekote. Šuo galėjo jus sukramtyti. Gerai, kad aš . . .

Ji susilaikė. Jos akys plačiai atsidarė. Jai pasirodė labai panašus į Korčaginą, šis nežinia kaip užkliuvęs jaunuolis.

Figūra prie tvoros sujudėjo ir tyliai prakalbėjo:

— Tu . . . Tu mane pažinai?

Tonė riktelėjo ir staigiai žengė prie Korčagino.

— Poviliuk, tu?

Trezoras suprato šauksmą kaipo signalą puolimui ir smarkiu šuoliu metėsi pirmyn.

Šuo, gavęs keletą smūgių nuo Tonės, nuskriaustai prispaudė uodegą ir nubėgo linkui namo.

Tonė, spausdama Korčagino ranką, prakalbėjo:

— Tu laisvas?

— O ką tu žinai?

Tonė, negalėdama suvaldyti savo susijaudinimo, atsakė:

— Aš viską žinau. Man papasakojo Liza. Bet kokiu būdu tu čionais patekai. Tave paleido?

Korčaginas nuvargusiai atsakė:

— Paliuosavo pagal klaidą. Aš pabėgau. Manęs jau, tikriausiai, ieško. Čionais patekau netyčiomis. Norėjau pailsėti būdelėje. — Ir neva atsiprašydamas dadėjo: — Aš labai nuvargęs.

— Ji keletą sekundų žiūrėjo į jį ir, apimta neapsakomo gailėsio, karštos meilės, pavojaus ir džiaugsmo, spaudė jo ranką.

— Mylimas Poviliuk, mylimas Pavka, mano brangus, geruti . . . Aš myliu tave . . . Girdi? . . Užsispyrėli tu mano vaikinėli, kodel tu tada išėjai? Dabar tu eisi pas mus, pas mane. Aš tavęs nei už ką nepaleisiu. Pas mus ramu, tu pabūsi, kiek bus reikalinga.

Korčaginas neigiamai papurtė galvą.

— Jeigu mane suras pas jus, kas tada bus? Aš negaliu jokiu būdu eiti pas jus.

Rankos dar labiau suspaudė pirštus, blakstienos sudrebėjo, akys sužerėjo.

— Jeigu tu neisi, tu manęs daugiau niekuomet nematysi. Juk Artiomo nėra namie, jį paėmė kareiviai ir nuvarė dirbti ant garvežio. Visus gelžkeliečius mobilizuoja. Kurgi tu eisi?

* * *

(Bus daugiau)

Kaip Lietuviški Fašistai Rūpinasi Lietuvos Nepriklausomybe

"Suvienyję Visą Tautą" Lietuvos Nepriklausomybę Minėjo Apie 80 Žmonių

MONTREAL. — Lietuviški fašistai, su Hitlerio agentėliu studentu Andriukaičiu ir kleb. J. Bobinu priešakyje, oficialėje Vilniaus Vadavimo Sąjungos vadovybėje, vasario 19 d. vakare, kleb. J. Bobino įstaigos salėje (pobažnytiniame sklepe) suruošė Lietuvos nepriklausomybės paminėjimą.

Po smarkaus garsinimo lapeliais ir žodžiu, kad tik jie vieni "tikrą" Lietuvos nepriklausomybės paminėjimą suruoš, atsikvietę A. Smetonos ordenuotą, o S.L.A. išmaišuotą fašistinį "Vienybės" redaktorių p. Vitaitį, manė, kad suplauks visi Montrealo lietuviai, o suplaukė į jų suruoštą paminėjimą apie 80 asmenų. Be to, kaip pirmiau, taip ir dabar panaudojo tą pačią fašistinę apgavystę publikos traukimui, būtent: skelbimuose nieko nežymėjo apie įžangą, o žodžiu garsino, kad nebus įžangos mokesčio, bet kuomet atvykome, tai be bilietų mokesčio po 15 centų nebeįleido. Pastarasis fašistinis pasielgimas montrealiečiams nenaujiena. Progresyviai, kurie ten buvo, iš anksto tikėjosi tos apgavystės, bet vyko patirti, kaip fašistai "tikrąjį" paminėjimą suruošė ir kokią demagogiją skleis fašistinis čyfas Vitaitis.

Programos vedėju buvo pats Hitlerio agentukas, buvęs svastikuoto "Patrijoto" redaktorius. Po išsiblaškiusios, neleistinai darkyta lietuvių kalba įžangos pakvietė antrąjį fašistinį čyfą kleb. J. Bobiną. J. Bobinas, savo poros desėtkų minučių kalboje, vaduodamasis lietuvių tautos vėliavoje esančia geltona spalva išlinksniavo du žodžiu: "auksinė" ir "tauta." Beja, prisiminė, kad "mes kunigai kovojame prieš nemoralybę," tik gaila, kad nepasakė to fakto, kaip kleb. J. Bobinas kovojo prieš nemoralumus tose maudynėse, kur buvo nufotografuotas ir tie paveikslai margino telegrafų stulpus Montreale su francūziškais atsišaukimais.

Meno mėgėjai, kurių 17 organizuoti į parapijinį chorą, ir 18 mergaičių, organizuotų į jaunuolių "mažąjį" chorelį, taipgi keletas kitų, kurie šiame paminėjime turėjo atlikti savo uždavinius ne tik scenoje, bet ir sudaryti kuo-ne didesniąją dalį publikos, savo uždavinius, priimant domėn tas sąlygas, kuriose jiems teko dainuoti savo gabumus atliko vidutiniai. Keblu ir geriausiems artistams kas nors atlikti, kada salėje didesnė dalis kėdžių tuščių ir kada patiems meno mėgėjams reikia vaidinti scenoje ir būti publika. Išpildytos dainos ir muzikaliai gabalėliai buvo daugiausiai "patrijotinės" dvasios.

Buvo suvaidintas lietuviško fašisto V. Širvydo sulipdytas veikaliukas, kuris idėjiniai atsakančiai išvanoja fašistinį kailį pačiam autoriui ir jo dvasininkams — Lietuvos fašistinei valdžiai.

A. Smetonos Ordenuoto Redaktoriaus Prakalba

Baigiantis programos pildymui pakviestas kalbėtojas Vitaitis. Jis pirmiausia išgarbino savo draugus montrealiečius už vaišingumą, o paskiau tęsia savo kalbą, kaip atsakančiai prisivaišinęs su "stiprybės eleksyrais."

Aiškindamas apie Lietuvos nepriklausomybės atgavimą pareiškė: **"Prieš 25 metus niekas nė nesvajojo, kad lietuvių tauta turės savo nepriklausomybę."** Tai teisingas jo išsireiškimas. Jie, **šių dienų lietuviški fašistai, nė nesvajojo, kad Lietuva bus nepriklausoma; kada mūsų tautos patrijotai visokiais būdais grūmėsi prieš tautinius pavergėjus, už nepriklausomybę, tai jie (Vitaičiai ir jo draugai) pilnai tarnavo carizmui ir tikėjosi, kad carizmas yra amžinas.**

Kalbėdamas apie esamą Lietuvos nepriklausomybės padėtį pareiškė: **"Lietuvos valdžia turi sekti Berlyno muzikos grojimą."** Šis išsireiškimas parodo, kaip lietuviškiems ordenuotiems fašistams rūpi Lietuvos nepriklausomybės likimas, kaip jie budina užsienio lietuvius budėti sargyboje Lietuvos nepriklausomybės. Pačiose kritiškose Lietuvos nepriklausomybei valandose jis nė žodžiu neužsiminė apie kovą prieš naujus Lietuvos okupantus, kurie jau esamu laiku viešpatauja Klaipėdos krašte ir šoka šokį sulyg Berlyno nazių muzikos. Vitaičiui rūpi, kad ir Kauno valdžia turėtų pilną laisvę tos pat Berlyno muzikos klausyti ir nazių komandas pildyti, kad mes užsienio lietuviai nesirūpintume sulaikyti išdavikiškus fašistinius žygius.

Esamos valdžios klausimu pareiškė, kad Lietuvoje "nėra tokia santvarka, kokios mes norėtume," bet šiame klausime matomai Vitaitis nepatenkintas, kad Lietuvos valdžia neužtektinai greitai puola į nazių glėbį.

Atakuodamas užsienio lietuvių demokratinį veikimą su užsidegimu šūkavo, kad mes neturime "nė moralės, nė juridinės teisės kištis į Lietuvos reikalus." Reiškia, sulyg Vitaičio, užsidarykite burnas ir nesikiškite į Lietuvos reikalus, lai Smetona ir jo fašistinė klika daro ką nori su Lietuva ir jos žmonėmis. Pasityčiodamas iš pavergtos, beteisės Lietuvos liaudies aiškino, kad jeigu Lietuvos žmonėms nepatiks ta valdžia, tai jie ją prašalins. Taip, Vitaiti, kad Lietuvos žmonės turėtų nors tokias teises, kaip S.L.A nariai, tai jie su esama A. Smetonos fašistine valdžia panašiai pasielgtų, kaip pereitą vasarą pasielgė su "Tėvynės" redaktorium . . .

Kritikuodamas demokratijos šalininkus, Suvienytų Amerikos Valstijų valdžią ir pačią valstybę išvadino gengsterių lizdu ir pridėjo, kad "kas siūlo imti pavyzdį Lietuvai, yra nesąmonė." Vitaitis smarkiai nepatenkintas, kodel S.A.V. neima pavyzdį iš Lietuvos, o kam antifašistai siūlo imti pavyzdį Lietuvai iš Amerikos. Šiuo klausimu Vitaitis pasirodė, kaip ir nazių lizdų išpera. Tuos, kurie veikia ir pageidauja, kad Lietuvoje būtų atsteigta demokratija ir kad Lietuvos liaudis būtų statoma sargyboje savo nepriklausomybės, išvadino sifiliniais ligoniais, ir kad jų "kiekvienas tikras tautietis turi šalintis ir neįsileisti į savo organizacijas."

Ant juoko statosi save p. Vitaitis su didžiausiais prieštaravimais vieno kalbos punkto prieš kitą ir nesiskaitymu su jokiais faktais. Vienoj dalyj kalba, kad mes turime siųsti į Lietuvą kuo daugiausia pinigų ir kad jų mes Amerikos lietuviai pasiunčiame apie $2,500,000 kas metais, o kitoje aiškina, kad didžiausia nesąmonė kištis į Lietuvos reikalus, kam mes rūpinamės savo giminių gyvenimu.

Po keliolikos minučių Vitaičio politinio kliedėjimo nusviro jo kalba garbinimui kleb. J. Bobino už jo "poetiškai ir romantiškai" išgarbinimą geltonos-auksinės spalvos. Jis pasiryžo išaiškinti raudonos (vėliavos) spalvos reikšmę su "tėvynės meile." Trečioji trispalvės vėliavos žalia spalva dar liko neišaiškinta, dar liekasi tema trečiam fašistiniam kalbėtojui.

Taip ir baigėsi tas liūdnas fašistinis pasityčiojimas iš Lietuvos nepriklausomybės. Gaila tų mūsų brolių, kurie seka tuos fašistinius parsidavėlius. Lietuvos liaudies nepriklausomybės buvusius ir esamus priešus.

Dalyvavęs J. A.

Francijos ambasadorius Romoj, **Andre Francois Poncet.**

Vytauto Kliubas Paminėjo 16 Vasario

MONTREAL, Que. — Praeitą sekmadienį, asario 19 d., D. L. K. Vytauto Neprigulmingo Kliubas savo salėje buvo surengęs 16-tos vasario — Lietuvos nepriklausomybės 21 metų sukaktuvių paminėjimą. Tos dienos proga įžanginę kalbą pasakė Kliubo atstovas J. Yla, kuris buvo ir vakaro programos vedėjas.

Atidaręs paminėjimą vedėjas pakvietė kitų didžiųjų organizacijų atstovus tarti keletą žodžių Lietuvos nepriklausomybės proga. Nuo Montrealo Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Draugijos kalbėjo J. Lesevičius; Šv. Kazimiero-Jonų Pašalpinės Draugijos — A. Navickas; Kliubo jaunuolių vardu kalbėjo J. Naujokaitis. Taipgi buvo estų ir latvių atstovai, kurie pasveikino Montrealo lietuvius, kaipo savo tautos nepriklausomybės apvaikščiojimo šventės dalyvius. Po to, Kliubo "Aido" choras pagiedojo Lietuvos himną ir dar vieną liaudišką dainą. Choras pasirodė neblogai, pusėtiną skaičių turi gerais balsais choristų ir choristčių — gerokai paženges pirmyn.

Vėliau Kliubo dramos grupė, vadovybėje B. Juraičio, perstatė keturių veiksmų dramą "Aušros Sūnūs." Veikalas vaizduoja kaip prieškariniais laikais lietuviai kovojo už laisvę ir atgavimą lietuviškos spaudos, persekiojami caro žandarų. Artistai, matyt, buvo rūpestingai prisiruošę ir visi savo roles atliko gana gerai. Pats veikalas buvo kiek ilgokas ir vietomis nuobodus, tačiau, artistams gerai vaidinant, publika buvo patenkinta šios dramos perstatymu.

Abelnai pasakius, šis Kliubo ruoštas Lietuvos nepriklausomybės sukaktuvių paminėjimas visapusiai buvo pasekmingas, žmonių dalyvavo pilna Kliubo salė, nors tą pačią dieną buvo ir kitas (visai su Kliubu nekooperuojant) paminėjimas po bažnyčia, kurį ruošė V. V. S. Viena ko trūko, tai mažai buvo apibudinta pats ruoštos dienos tikslas, mažai kalbėta Lietuvos nepriklausomybės klausimu, kas šiandien kiekvienam lietuviui ypatingai svarbu prisiminti, kuomet po -- metų nepriklausomybė vėl atsidūrusi pavojuje. Šiaip publikoj buvo gera nuotaika ir pasibaigus programai visi su geru ūpu išsiskirstė į namus.

Dalyvis

Sergantieji Montrealo Lietuviai

Vasario 12 dieną susirgo gripu draugas M. Nokrušius.

Vasario 17 dieną draugas J. Braknys ėjo skersai gatvę. Jį parmušė trokas ir sulaužė kairę koją. Tuojaus buvo nugabentas ligoninėn, kur koja buvo apgipsuota. Dabar ligonis randasi savo namuose.

Vasario 14 dieną gripu susirgo draugė A. Skardžiuvienė. Draugė yra ALLD moterų skyriaus parengimo komisijos narė. Visada ji gerai pasidarbuodavo del draugijos labo. Linkiu draugei greitai pasveikti ir vėl grįžti prie savo darbo.

Vasario 15 dieną susirgo draugas K. Kažukauskas. Padaryta operacija. Bedirbant dirbtuvėj, draugui įkrito akin geležies kriselis ir nuo to pradėjo apvilkti akis. Ligonis randasi Viktorija ligoninėj.

Vasario 17 dieną gripų susirgo T. Luckienė.

Noriu pastebėti, kad sergančius gripu negali niekas atlankyti — neprileidžiamos nei moterys savo vyrų atlankyti.

Visiems sergantiems linkiu kuogreičiausiai pasveikti ir grįžti prie savo darbų.

Hollywoodas Prieš Fašizmą

Aktoriai Pasirašė Deklaraciją Demokratinės Nepriklausomybės

HOLLYWOOD, Cal. — Susirinkę Shrine Auditorium judžių aktoriai priėmė demokratinės nepriklausomybės peticiją, kurią originaliai pasirašė 56 žymūs aktoriai ir direktoriai, vėliaus pasirašė dar daugiau.

Toji peticija sako:

"Liepos 4, 1776, mūsų šalies žmonės nusikratė tiranijos jungą, paskelbė svietui savo Nepriklausomybės Deklaraciją. Laisvos dvasios žmonės, jie paskelbė neatimamą žmogaus teisę gyvybės, laisvės ir lygybės . . .

"Delto mes žemiaus pasirašiusieji kreipiamės su peticija pas Prezidentą ir į Kongresą Jungtinių Valstijų pravesti tokius tvarkymus, priimti tokius įstatymus ir pakeisti tokius jau esamus įstatymus, kas reikalinga, kad visi ekonominiai ryšiai tarp Jungtinių Valstijų ir Vokietijos būtų visai nutraukti iki Vokietija sutiks stoti į tautų šeimyną sutikime su žmoniškumo principais, tarptautiniais įstatymais ir universale liuosybe."

Originaliai pasirašė šią peticiją šie žymūs aktoriai:

Edward G. Robinson, jis buvo ir vienas pačių pirmųjų sumanytojų; Melvyn Douglas, jis išrinktas nacionaliu pirmininku komiteto tam darbui plėsti; Joan Crowford, Myrna Loy, Pat O'Brien, Rosemary Lane, Joan Bennett, Ann Sheridan, Paul Muni, Rosalind Russell, James Cagney, Miriam Hopkins, Fay Bainter, Priscila Lane, Claude Rains, Bette Davis, Groucho Marx, Alice Faye, Ben Hecht, Jack ir Harry Warner, Bryan Foy, Walter Wagner, Carl Laemmele, George Zukor, Josef von Sterberg, Henry Fonda, Ronald Young, John Ford, Frank Tuttle, Nunnally Johson, Ira Gershwin, Dick Powell ir eilė kitų.

Aktoriai sako, kad fašizmas grąsina demokratijai, taikai ir kultūrai. Prieš tai reikia kovoti. Aktorius tas taipjau paliečia, jei ne labiau. Fašizmui įsivyravus, laisvi aktoriai būtų persekiojami, kaip ir kiti fašizmo priešai. Pats menas būtų sudraskytas. Menininkams ateitų tamsios dienos.

Kadangi Vokietijos fašizmas yra pats aršusis demokratijos priešas, aktoriai mano, kad reikia jam skaudžiausia ir smogti.

Pažymėtina, jog geras skaičius čia pasirašiusių aktorių taipgi uoliai remia Ispanijos kovą.

Sakoma, apie 7,000 aktorių, rašytojų, technikinių darbininkų čionai demokratiniai nusiteikę ir kovoja prieš reakciją. Yra organizacija, kurios galva Donald Stewart, aną sykį pareiškė Dies Komitetui, kad delei primetimo jiems komunistiškumo jie nesiteisins. Jie kovos prieš reakciją ir fašizmą.

Hollywoodas turi laiko, ištekliaus ir daug intelektualių spėkų. Labai smagu, kad jis eina prieš fašizmą. Jis gali daug padėti jau bokovojantiems prieš fašizmą.

Neteko dar matyti tarp pasirašiusių šių progresyvių vardų — Errol Flynn, Frederick March, Edward Arnold ir kitų. Veikiausia ir jie pasirašys, jei dar nepasirašė.

"Vilnies" Rep.
(Vilnis)

Amerikos Demokratija Bus Ginama Ginklu

KEY WEST, Fla. — Praeitą šeštadienį prez. Rooseveltas pasakė per radio dvi kalbas, vieną po kitai. Viena tų kalbų taikyta atidarymui Golden Gate tarptautinės parodos San Francisco, Cal., o antra apvaikščiojimui 400 metų sukaktuvių nuo atvykimo į Tampa, Fla., mokslininko De Soto.

Abi kalbos buvo trumpos ir viena kitą papildančios. Golden Gate parodai kalba užėmė tik tris minutes; antroji kalba buvo kiek ilgesnė. Tačiau politiniu svoriu jos atsvėrė kalbą, kuria prezidentas deklaravo užsieninę Amerikos politiką atidarant 76-to kongreso sesiją, sausio 3-čią dieną.

Šiose kalbose prez. Rooseveltas tiesiai ir aiškiausiai pasakė, kad Jungtinės Valstijos imsis ginklo, jeigu fašistiniai agresoriai pabandys politiniai ar ekonominiai veargti bent kurią iš trijų Amerikų šalių.

"Nežiūrint, kad Šiaurinės Amerikos, Pietinės Amerikos ir Centralinės Amerikos tautos susidariusios iš skirtingų kilmių, bet jos visos dabar susivienijo bendrai ginti demokratiją ir nepriklausomybę savo šalių," sakė prezidentas.

Kas liečia Jungtines Valstijas, tai anot prezidento, "nenorim svetimų žemių, visada pasirengę tartis mažinimui apsiginklavimo, biaurimės naudojimu karinės jėgos, išskyrus agresijos utmušimui, bet tuo pačiu sykiu pasakome visam pasauliui — kad visose trijose Amerikose demokratija ir valdžios susijusios su liaudimi — privalo pasilikti ir bus ginklu ginamos, kad pasiliktų." Jokių nusileidimų fašistiniam agresoriam nebus, tvirtino prezidentas.

COPPER CLIFF, Ont. — Vasario 21 dieną Frood mainose užmušė du mainierius. Kiti trys taipgi nukentėjo.

Juos užmušė krisdamos žemės.

Italijos užsienio reikalų ministeris Ciano. Besiartinant Italijos ir Vokietijos reikalavimų dienai, artinasi ir jo darbymetė. Tačiau yra manoma, kad Čemberlenas jam padės.

Opozicijos Vadas Pasmerkė Čemberleno Politiką

LONDONAS. — Clement Attlee, darbietis, opozicijos vadas, kalbėdamas atstovų rūmuose apie milžinišką Anglijos ginklavisomi programą, nurodė, kad ji paeina iš Anglijos ministerio pirmininko politikos sugriuvimo, o ne iš pasisekimo.

Attlee aštriai kritikavo Čemberleno užsieninę politiką po to, kai pats Čemberlenas nupiešė finansinių sunkumų juodą paveikslą, paeinantį iš ginklavimosi lenktyniavimo.

Opozicijos vadas nurodė, kad Čemberlenas sudaužė kolektyvinį saugumą, susmukdė Tautų Lygą ir privedė Angliją prie izoliacijos. Dar daugiau, Anglijos žmonės jaučia, kad Čemberlenas apleido visus svarbiuosius moralinius principus ir nuėjo į agresorių diktatorių pusę.

dienį Toronte siautė didelis lietus, kuris ledais apšaldė šalo lietus, kuris ledais apšaldė namus ir gatves. Del šios priežasties ant nuslidintų gatvių įvyko daug susižeidimų. Vienos dienos laiku puolimuose susižeidė 33 žmonės, kurios teko pagulėdyti į ligonines, o mažesnių susižeidimų įvyko daugybė.

SPECIALUS PASIŪLYMAS

Art Studio of Montreal Reg'd

1-as Portretas 8X10 ir 6 Atvirutės $1.35

Vedybų ir šeimynų grupės 8X10 dydžio $10.00 tuzinas ir aukščiau

23 ST. CATHERINE ST. W. MONTREAL, QUE.

Tel.: DO. 1000
DO. 2300

Valandos: 1 — 5 po piet ir sulig susitarimo

Daktaras Rabinovičius

Chirurgas Specialistas

Turiu savo ligoninę, egzaminuoju ir gydau įvairias ligas. Darau visokias operacijas ir peršvietimus (X-Raya). Vytauto-Klubo ir M.L.S. ir D.P.D. nariams papigintą kainą.

201 ST. JOSEPH BLVD. WEST MONTERAL, QUE.

CRescent 4334

DR. DORA GORDON

DANTISTĖ

Kalba lietuviškai

5136 Park Ave., Montreal, Que.

VALANDOS:

10—12 val. ryto, 2—6 v. po piet ir 7—9 val. vak.

Penktadienių ir šeštadienių vakarais sulyg susitarimo

Joseph K. Mergrler

Advokatas

Montreal

LA. 0262 159 Craig St. W.

Tel. LA. 1804

J. SKINKIS

Lietuvis Siuvėjas

Siuvame sulyg mieros iš geriausių medžiagų vyriškus ir moteriškus drabužius.

2006 BLEURY ST. (Kampas Ontario St.) MONTREAL

Tel.: LA. 4441

Daktaras H. Rosenfeld'as

Oficialus M.L.S.D.P.D. ir D.L.K.V.N.K.P.D. Gydytojas

Kalba Lietuviškai

Valandos: 2—4 val. po piet, 7—8 val. vak. ir sulyg susitarimo

4539 Park Ave. Montreal, Que.

Tel. PL. 9659 — Gyv. DO. 5947

Advokatas

J. M. Rosenfeldas

Kalba Lietuviškai

Atlieku visus teismų patarnavimus, parūpinu pilietybės dokumentus, įgaliojimus, morgičius ir kt.

20 St. James St. E. Kamb. 26
MONTREAL, QUE.

Be gerų pusryčių—miegas ima.
Be gardžių pietų—darbas nesiseka. O be geros vakarienės—nei alus neskanus.
Jeigu dar nebuvot, užeikit į

HANDY LUNCH

Lietuvišką restoraną

1222 Mount Royal Ave. E.

Tel. CH. 0228 Montreal

Savininkas
Juozas Adakauskas

Tel.: HA. 8477

Dr. J. O. Villeneuve

Venerinių Ligų Specialistas

Gydo siphilį, gonoreą ir tikrina kraują.

Ofiso valandos: 1 iki 9 v.v.

1107 St. Denis St., Montreal

Netoli Dorchester St.

GAL NESIJAUTI GERAI?

MŪSŲ ŽOLINIAI VAISTAI

Daug Pagelbsti

RAŠYKITE ARBA ATEIKITE DEL NEMOKAMŲ PATARIMŲ

(GALITE RAŠYTI IR LIETUVIŠKAI)

THUNA

HERBAL REMEDIES

1425 St. Lawrence Blvd., Montreal

BIURO VALANDOS:

Nuo 9-tos ryto iki 9 vakaro

Sekmadieniais nuo 12 — 3 val. po pietų

Iškirpkite šitą kuponą ir atsiųskite mums.

Paženklinkite su x ligą, kuriu norite būti gydomas

x Kraujas	x Oda
Inkstai	Jaknos
Slapinimas	Galvos skausmas
Pilvas	Almanda
Viduriai	Perdidelis svoris
Tulžis	Permažas svoris
Nervai	Kosėjimas
Reumatizmas	Kirminai
Skausmai	Astma
Moterų ligos	Uždegimas
Kataras	Bronchitas
Hemoroidai	ir t.t.

PAVARDĖ .....

ANTRASAS .....

Pranešimai

Straffordville, Ont.

Šokiai

Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos šeštoji kuopa rengia šokių vakarą, kuris atsibus vasario 24 dieną, 7.30 val. vakare, **Straffordville miestelio salėje.**

Kviečiame visos apylinkės ir tolimesnių kolonijų lietuvius atsilankyti. Grieš puiki dūdų orkestra, prie kurios linksmai praleisime laiką. Įžanga 25 centai.

Rengėjai

Montreal, Que.

Parengimas

Ateinantį šeštadienį, vasario 25 dieną, lietuvių svetainėj, 2114 Frontenac St., įvyks įdomus parengimas. Menininkai suvaidins dviejų veiksmų dramą "Susiprato."

Tai įdomus veikalas, vaizduojantis Amerikos lietuvių gyvenimą ir parodantis kodel reikalinga prigulėti prie organizacijų, ypatingai prie pašalpinių draugijų. Kiekvienas jį turėtų pamatyti.

Pradžia 7 val. vakare. Nesivėluokite! Iki pasimatymo.

Rengėjai

Perstatymas

LLD 137 kuopos meno mėgėjai perstatys labai įdomią, šiurpulingą ir kartais juokingą 3-jų veikmsų dramą "TROKŠTU MIRTIES," sekmadienį, **vasario-February 26 d.,** posancaliečių salėje, 01234 Charlevoix St.

Minima drama, kada kur nors buvo statoma, visada turėjo geriausį pasisekimą, tad būkite tikri, kad ir dabar perstatoma visiems atsilankiusiems patiks.

Apart perstatomos dramos, dar bus ir kitų pamarginimų. Na, o programai pasibaigus, kaip ir paprastai, galėsite paprakaituoti kas polkas, kas valcus, kas krakaviakus, suktinius, fokstrotus ar bangų valcus bei kt.

Pradžia 6 val. vak.

Rengėjai

Šokių Vakaras

Ateinantį šeštadienį, vasario 25 dieną, Montrealo Lietuvių Jaunimo Choras rengia linksmą šokių vakarą, kuris įvyks pointsančaliečių salėje, 01234 Charlevoix St.

Visus ir visas kviečiame atsilankyti. Užtikriname, kad praleisite laiką, nes gera muzika grieš lietuviškus ir angliškus šokius.

Parengimų Komisija

Toronto, Ont.

Gražus Parengimas

Ateinantį sekmadienį, tai yra vasario 26, 6 Denison salėj bus gražus parengimas. Programą pildys Bangos choro stygų orkestras, merginų oktetas ir jaunuolių dramos grupė. Bus perstatytas gražus veikaliukas anglų kalba. Prasidės 8 val. vak.

Visi Toronto lietuviai kviečiami atsilankyti.

Rengėjai

Susirinkimas

Ateinantį sekmadienį, vasario 26 d. 2 val. po pietų, lietuvių svetainėj, 6 Denison Ave., įvyks Lietuvių Literatūros Draugijos 162 kuopos mėnesinis susirinkimas.

Visi nariai ir simpatikai prašomi dalyvauti, nes turime aptarti daug svarbių reikalų.

J. Berškys
Kuopos Sekret.

ENGLISH SECTION NOTICE

The English Section will not appear in this issue due to the illness of Charlie Degutis, editor. The English Section will appear Next Friday.

Editor in-chief

CITY BREAD Co. Ltd.
& Workingmen's Bakery
High quality
Bread, Cakes & Pastry.
Baked by Union Workers.
312 Stella Ave. Ph. 52 910
WINNIPEG, MAN.

Advokatų Kontora
M. S. Millstone
455 Spadina Ave., Toronto
Telefonas: RA 5125
Rezidencijos EL 7922

Iš Sūnų ir Dukterų KLSPD 1-mos Kuopos Susirinkimo

TORONTO, Ont. — Praeitas susirinkimas atsibuvo šio mėn. 19 dieną. Šį susirinkimą tvarkė nauja valdyba su pirmininku Valūnu priešakyje.

Pirmininkas prieš atidarysiant susirinkimą atsišaukė į narius, kad nariai kooperuotų su valdyba. Kad atėję į susirinkimus neturėtų asmeninių ginčų, ypač prieš kitaip įsitikinusius narius. Jis pareiškė: "Ši draugija yra be partyvė, ir kiekvienas jos narys, jeigu nenusikalsta draugijos konstitucijai, yra brangus ir geras, nežiūrint kokių įsitikinimų jis būtų, komunistinių, socialistinių arba religinių." Pirmininko atsišaukimą susirinkimas priėmė su aplodismentais.

Toliau smarkiu šuoliu su sklandžiais tarimais sekė dienotvarkės punktų gvildenimai. Kuopos sekretoriui perskaičius protokolą ir susirinkimui priėmus, prieita prie vajininkų raportų. Čia pasireiškė džiūginantis dalykas. Dvi bendradarbės vajininkės, Žižienė ir Paužienė, pridavė 21 naują narį, kiti pridavė penkis. Tai gražus kuopos bujojimas, kurios skaičius siekia 355 gerai stovinčius narius.

Toliau pirmininkas patiekė rezignaciją kontrolės komisijos nario, W. Folerto. Į jo vietą susirinkimas išrinko viešu balsavimu naują, A. Kovoliūną. Tai žmogus, tinkamas tose pareigose. Reikia pasakyti ir tai, kad visa valdyba, kaip likusieji iš praeitų metų, taip ir naujai rinkti, atrodo gana tinkanti savo pareigose. Todel nariams verta būti patenkintais, ir veikti kuoglaudžiausiai su nauja valdyba.

Kuopos Korespondentas

Lietuvė Iššokdama iš Ligoninės Užsimušė

TORONTO. — J. Baličas iš Hamiltono prisiuntė iš laikraščio "Hamilton Spectator" iškarpą, kurioje rašoma, kad praeitą penktadienį užsimušė viena torontietė lietuvė. Moteris gulėjo Hamiltono Mountain džiovininkų sanatorijoj, iš kur iššoko pro langą ir nukritus 50 pėdų mirtinai užsimušė.

Ligoninės viršininkai padarę investigaciją priėjo išvados, kad moteris sirgo protine liga.

Laikraštyje nebuvo pažymėta moteriškės pavardės, bet kaip teko patirti, tai ta tragiška mirtimi mirė torontietė Damušienė.

Kadangi moteris buvo labai religinga, palaidota su bažnytinėmis apeigomis, tai apie tragediją buvo užtylima, tik buvo žinoma, kad tą pat dieną ji mirė.

Kiek yra žinoma, šios moteriškės gyvenimą sugriovė labai didelis fanatizmas. Į Kanadą ji atvyko su vyru ir vaiku, vyras pusėtinai uždarbiaudavo, rodos, viskas būtų pusėtinai sekęsi, bet moteris ant tiek prisirišo prie bažnyčios, kad tenai praleisdavo didesnę dalį laiko. Tas vyrą išvedė iš akntrybės ir vieną dieną, rodos 1930 metais, jis paliko ją ir slapta išvažiavo į Lietuvą, manydamas, kad ir ji turės sugrįžti. Tačiau ji čionai skurdžiai gyveno iki sutiko tragišką mirtį.

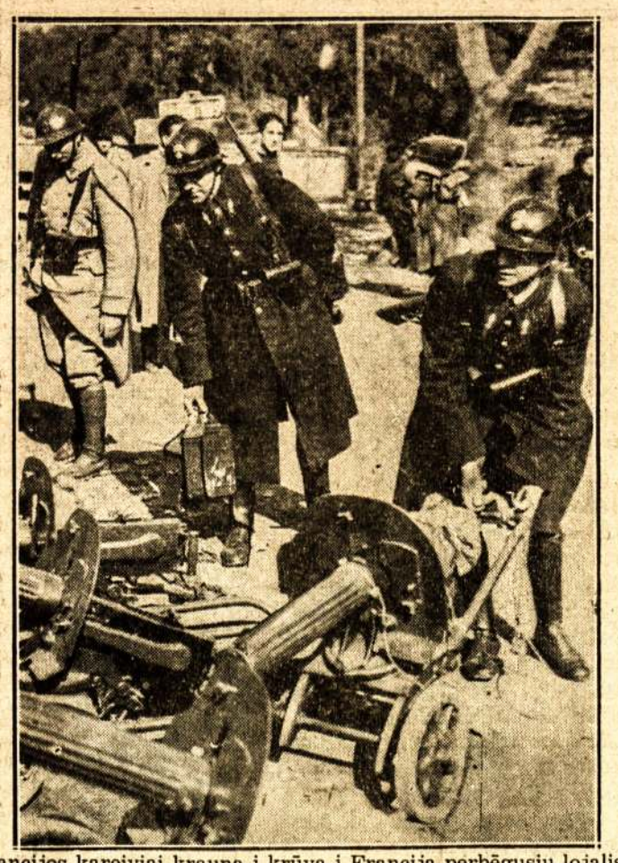

Francijos kareiviai krauna į krūvą į Franciją perbėgusių lojalistų ginklus. Francijos valdžia nori priversti visus Ispanijos pabėgėlius vykti į Franko teritoriją.

IŠ PABAIGTO DARBO ĮGYTIEJI PATYRIMAI

EDMONTON. — Liaudies Balso vajui užsibaigus norisi nors kelis žodžius prisiminti apie įgytus darbe prityrimus. Pradėdami darbą niekuomet nesitikėjome, kad taip sekmingai pabaigsime išpildyti Edmontonui numatytą kvotą net 200 nuošimčių. Čia ir tenka pažvelgti, kaip toji Edmontono ir apylinkės lietuvių saujelė, kurios narių didžiuma yra bedarbiai, pajėgė sukelti virš 60 dolerių piniginės kvotos. Tai labai gera pamoka ką reiškia vienybė, sutarimas, sąžiningumas ir pasiaukavimas padirbėti kilniam tikslui, visuomenės naudai. Mat visų vienas tikslas patarnauti darbo masių reikalų gynėjui, švietėjui, lavintojui ir geriausiam lietuvių draugui — Liaudies Balsui.

Vajaus vedimo komitetas turime pasakyti, kad nebūtume pajėgę sekmingai pravesti vajaus, jeigu draugai būtų nepadėję dirbti. Tačiau draugai be skirtumo dirbo, kad tik sekmingai užbaigus darbą. Taip ir turi būti, nes mūsų visų pareiga dirbti, kad išlaikius darbininkų spaudą, nežiūrint kokie sunkumai bebūtų. Juk Liaudies Balsas yra užsitarnavęs visuomenės pagarbos. Mūsų pareiga jį remti, platinti ir tobulinti, nors ir vajui pasibaigus. Be Liaudies Balso, mes gyvendami išsimėtę po plačią Kanadą, nepajėgtume organizuotis. Jis yra mūsų organizatorium! Nesvarbu kur gyventume: šviesiame namelyje, surukusioj lūšnelėj, miškų kempėj, farmoj, dirbtuvėje ir ant prekinio traukinio, jis visuomet mums kalba apie gyvenimo reikalus ir duoda puikius patarimus, kaip ginti savo teises nuo išnaudotojų.

Vakarų Kanados lietuviai supranta ką reiškia turėti darbininkišką spausdintą žodį, už tat šio vajaus laiku jie dėjo visas pastangas, kad būtų užtikrintas Liaudies Balso gyvenimas, kad jis ir toliau patiektų mums iš viso pasaulio teisingų žinių. Pasekmingai užbaigę savo darbą tariame proletarišką širdingą ačiū visiems draugams, atlikusiems bei padėjusiems atlikti sekmingą darbą. Ypatingai dėkojam tiems draugams, kurie ir nebūdami LLD 18 kuopos nariais, kiek galėdami pagelbėjo suruošti parengimus ir darbavosi įvairiais būdais. Labai dėkingi draugams Andrelioniams ir Savickams už šeimyniškiems vakarams suteikimą butų.

Gilios padėkos žodį norime nusiųsti visiems draugams, gyvenantiems įvairiose vietose ir rinkusiems aukas. Labai puikiai pasidarbavo šie dragai: W. Radžiūnas sukėlė — $6.80, Kižienė — $5.75, A. Savickienė — $5.00, P. Pakštis — $3.50, S. Dobkins — $2.30, J. Kuktoras — $2.26, P. Zaleskienė — $1.75, W. Mažetis — $1.50, A. Evans — $1.00, J. Valentas — $0.50. Senas mūsų kuopos narys draugas Radžiūnas aukų rinkime pralenkė net moteris ir išėjo pirmoj vietoj. Tik draugė Zaleskienė savo užduotį atliko puikiausiai, naujų skaitytojų gavime pralenkė net ir didžiasias rytines kolonijas.

Draugai, vajų pravedėme gana sekmingai, tačiau nemanykime, kad jau daugiau nereikia prisidėti prie Liaudies Balso tobulinimo. Labai būtų gera nuolat matyti žinelių iš mūsų gyvenamų vietų. Juk būtų įdomu išgirsti per Liaudies Balsą kur ir kaip gyvenate? Kaip ten darbai eina? Kokios darbo sąlygos ir atlyginimas? Mėginkime kalbėti per spaudą apie savo kasdieninius būtinus reikalus, o pasekmės bus puikios. Lauksime pasirodant.

LLD 18 Kuopos
Vajaus Komitetas

Draugams Colmaniečiams

EDMONTON. — Brangūs draugai colmaniečiai! Sąžiningai vykdydami jūsų pakvietimą į draugiškas lenktynes Liaudies Balso vajuje, savo pasižadėjimą išpildėme ir pralenkėme mūsų idėjinius brolius, gyvenančius Colemane. LLD 18 kuopos vardu širdingai sveikiname draugus, taip pavyzdingai pravedusius Liaudies Balso vajų.

Labai džiūginančias žinias skaitome Liaudies Balse apie turimus tokios aukštos pagarbos vertus draugus, gyvenančius vakarų Kanadoje, kurie pilni energijos ir pasiryžimo siekimui užsibrėžto tikslo. Tai yra geras ženklas organizacijoj. Pasitikėjimas ir pakilimas dvasioje yra ženklas visokių sunkumų nugalėjimo.

Linkime mūsų broliams colmaniečiams sekančiame vajuje išeiti laimėtojais. Esame tikri, kad draugai colmaniečiai tai įvykdys.

18 Kuopos Valdyba

S. NORWALK, Conn. — Penki ginkluoti banditai išplėšė $4,000 iš vietinio pašto, primušdami policistą ir kitą sargą. Pinigai buvo paruošti nešti į banką.

Prisiminkime Draugus Nelaimėje

TORONTO, Ont. — Torontiečiams gerai žinomą Markauskų šeimyną ištiko nelaimė. Drg. Petronė Markauskienė, palikusi savo gyvenimo draugą ir mažą dukrelę, turėjo gulti ant operacijos stalo.

Po operacijos buvo kritiškoj padėty, nes operacija buvo sunki. Dabar kiek sustiprėjo. Ligonė randasi ant 100 Yorkville, ligoninėj, ward B.

Linkėtina draugei greit pasveikti ir sugrįžus vėl prisidėti prie skaitlingos progresyvės šeimynos.

Draugai ir pažįstami prašomi draugę atlankyti.

Kaimynas

Winnipegiečiai Laukia Sugrįžtančio Draugo L. Kisieliaus

WINNIPEG, Man. — Kiek teko pastebėti, tai Winnipego lietuviai, sužinoję per Liaudies Balsą, kad drg. L. Kisielius jau randasi Toronte, labai džiūgauja ir tikisi, kad greitu laiku teks pasimatyti.

Makpapiniečių Draugų Komiteto Liet. Skyrius bei Winnipego lietuvių draugijos rengiasi draugą Kisielių draugiškai pasitikti, kaip karžygį.

Dėlei nežinomo likimo draugų Butrimo ir Grigaravičiaus winnipego lietuviai liūdi, tačiau dar tikisi susilaukti ir jų.

Koresp. P. G.

100,000 Anti-Fašistų Reikalavo Uždaryt Nazių Susirinkimą

NEW YORKAS, Vasario 22. — Majoro La Guardia leidimu, Hitlerio agentai vakar vakare buvo sušaukę masinį mitingą Madison Square Gardene. Vyriausias jų čyfas G. W. Kunze putotai dergė demokratiją, šmeižė prez. Rooseveltą, vidaus reikalų sekretorių Ickes, darbo sekretorių Perkins ir teisingumo sekretorių F. Murphy. Prez. Rooseveltą vadino "žydų Rozenfeldu."

New Yorko visuomenė reikalavo majoro neleisti Hitlerio agentam susirinkti. Bet majoras kažin kodėl reikalavimą ignoravo. Tuomet pati visuomenė buvo pasiryžusi nazius išvaikyti. Prie svetainės susirinko virš 100,000 anti-fašistų. Su policija įvyko keletas lengvesnių susirėmimų. Bet į svetainę vistiek nepavyko įeiti. Minia pareiškė rustų protestą ir davė suprasti, kad tokie Hitlerio agentų matingai nebus ateityje toleruojami.

Policijos apsaugoti viduryje svetainės naziai jautėsi gana drąsiai. Vieną anti-fašistą skaudžiai primušė, o garsią rašėją Dorothy Thompson buvo užsigeidę išmesti iš svetainės, kuomet ji padarė repliką niekinančiam demokratizmą naziui Kuhn.

Už rašėją užsistojo pažangus rašėjas ir Amerikos laikraštininkų Gildijos prezidentas Haywood Broun ir keli policistai. Taip naziam ir nepavyko ją iš svetainės išmesti.

ISPANIJOS PREZIDENTAS AZANA ELGIAS IŠDAVINGAI

PARYŽIUS. — Patikrinti pranešimai tvirtina, kad Ispanijos prezidentas Manuel Azana nesutinka grįžti į Ispaniją ir rodo vis daugiau palinkimo pasiduoti fašistiniam sukilėliam.

Šiuo tarpu jisai prisilaiko Ispanijos ambasadoj Paryžiuje. Bet pasakęs, kad ambasadą užleis fašistam, kaip tik Daladieras pripažins jų režimą.

Azana niekad nebuvo tvirtas respublikos gynėjas. Kuomet iš Madrido valdžia kėlėsi į Valenciją du ir pusė metų prieš tai, tai jisai nusidangino į Barceloną ir užsidaręs tulam kliošloriuje studijavo lotynų ir graikų kalbas.

Nazių Agentai Smarkiai Dirba Netolimuose Rytuose

KAIRAS, Egiptas. — Anglijos ir Francijos tėmytojai patyrė, kad Netolimuose rytuose nazių agentai labai smarkiai plečia nazinę propagandą. Jie sako, kad Kairo miestas yra nazių propagandos plėtimo centras. Apskaitliuojama, kad propagandos plėtimui Egipte naziai išleidžia kas savaitę po penkioliką tūkstančių dolerių.

Egipte yra uždrausta dėvėti politinių organizacijų uniformomis, tačiau tas uždraudimas nesulaiko vietinių organizacijų nuo organizavimosi. Vokietijos atstovybė Kairo mieste paversta į oficialės propagandos centrą. Čia randasi apie tuzinas vertėjų, kurie verčia nazių propagandą į arabų, francūzų ir net anglų kalbas ir ją platina po Egiptą. Nazių agentai išleido arabų kalba Hitlerio parašytą "Main Kampf."

Dėlei ūkanos Sudužo 7 Kariniai Orlaiviai

PENSACOLA, Fla., Vasario 22. —Du lakūnai užsimušė, keli sunkiai susižeidė ir 8 orlaiviai susidaužė, kuomet besimokinančius skraidyti kadetus ore užklupo nepaprastai tirštos ūkanos.

Nelaimės ištikti lakūnai baigė skrajojimo kursą. Tai buvo jų paskutinė naktinė pamoka. Sutemus jie pakilo oran trijose grupėse po tris orlaivius. Kiek paskrajojus juos apsupo tirštos ūkanos. Pritrukus kuro orlaivių motorai ėmė gesti ir orlaiviai krito žemyn. Lakūnai gelbėjosi parašiutais.

Hitleris ir Mikado Agentai Įsigali Kolumbijoj

BAGOTA, Kolumbija. — Pietrytinėj Kolumbijoj, Corinto apylinkėj, japonai smarkiai plečia neva ryžių plantacijas. Tačiau tikrenybėj šios "ryžių plantacijos" yra paslaptingi Japonijos karo aerodromai ir gana strateginėj vietoj. Mat Corinto apylinkė randasi tiktai už 400 mylių nuo Panamos kanalo, strateginio Amerikos apsigynimo rakto.

Virginio Gayda, Italijos laikraštininkas, kuris dažnai kalba Romos-Berlyno-Tokio ašies vardu, nesenai viešai paskelbė, kad trijų jėgų ašis turi pozicijas Panamos kanalo rajone. Tad tos "ryžių plantacijos" yra prisiruošimu prieš Panama kanalą.

Dar artimesnėj distancijoj nuo Panama kanalo randasi Solano ir Ensenada įlankos, už 115 – 270 mylių nuo Panama kanalo galo, susijungiančio su Ramiuoju vandenynu. Japonijos submarinai "vizituoja" šias dvi įlankas. Japonijos karininkai ir šnipai studijuoja galimumus, kaip iš šių vietų galima padaryti užpuolimus ant Panama kanalo.

Kita, pusė laivininkystės Magdalena upe, kuri teka per Kolumbiją apie 700 mylių, randasi Vokietijos kapitalistų rankose. Keletas puikių uostų randasi netoli Magdalenos upės žiočių, o jie vokiečių kontrolėj. Šalies sostinė Bagota pilna nazių šnipų, nežiūrint, kad praeitą rudenį Kolumbijos prezidentas Santos, protestuodamas prieš nazių vedamus pogromus, atšaukė iš Berlyno ministerį. Mat Kolumbijos stambieji bankieriai ir kiti priešdemokratiški elem e n t a i tampriai susirišę su naziais, tad demokratiškai nusiteikęs prezidentas nepajėgia apvalyti šalį nuo fašistinių agentų.

Yra patirta, kad ir Peru respublikos vidaus reikalų ministeris generolas Rodriguez bandė padaryti perversmą, kaip ir jis pats sakė, su užsienines jėgos pagalba. Iš to aiškiai matosi, kad Romos-Berlyno-Tokio ašis stengiasi įsigalėti centralinėj Amerikoj, iš kur būtų galima atakuoti Šiaurės ir Pietų Ameriką.

Paieškojimas

Paieškau partnerio auginimui tabakos ant šero.

Čia yra farma prie pat miestuko. Žemė labai tinkama auginimui tabakos. Leidimas yra gautas iš kompanijos 25 ekeriams. Taipgi yra tinkamas namas gyvenimui ir šiaip viskas yra tvarkoj. Įrengimas geras. Nereikalinga patyrimo, tik einantis į partnerius turi turėt nemažiau $1,500. Pageidaujama, kad būtų pavienis. Atsiliepkite skubiai per laišką šiuo antrašu:

W. Zinski
Rodney, Ont.

Ph. EL. 2925
New London Lunch
Lietuviška Valgykla
Savininkas
J. KAMICHAITIS
668 Queen St. W., Toronto

Dr. F. Rybak
M.D., C.M., L.M.C.C.
Gydytojas, Chirurgas ir Akušeris
Atlieku įvairias operacijas
Ofisas:
598 Selkirk Ave., Tel. 55 323
Rezidencija:
562 Alfred Ave., Tel. 54 000
Winnipeg, Man.

J. GRINSKIO
Lietuviška Valgykla
New Bill's Cafe
640 QUEEN ST. W.
Toronto
Geras Maistas
Greitas Patarnavimas
Atdara dieną ir naktį
Kviečiu visus atsilankyti.

Tel. WA. 5370
Harry R. Ranks Company
GRABORIUS
Patarnauju mieste ir apylinkėse be ekstra mokesčio, įskaitant Hamilton ir Whitby.
Laidotuvės net $55.00 pigumo
455-457 QUEEN ST. W. TORONTO

Lietuviai! Veskite Savo Reikalus Per
DOMINION TICKET OFFICE
143 Queen Street West, Toronto, Ont. Phone WA. 6344
Seniausia ir patikimiausia laivakorčių kontora. Gyvuoja jau 22 metu. Laivakortės, pinigų persiuntimas, pilietybės popierių išėmimas, apdrauda ir daugelis kitų patarnavimų.
S. Heifetz, menedžeris

Tel. EL. 6579 — WA. 8714
BOYKACH & BOYKACH
Real Estate Agental
Parduodame ir išrenduojame namus ir farmas. Iškolektuojame rendas.
Kas turite tų reikalų, kreipkitės pas mus.
Daugeliui lietuvių esame patarnavę.
133 GOREVALE AVE. Ofiso 429 ADELAIDE ST. W., TORONTO

Liet. TSR Knygų Rūmų Knygų Saugykla